

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Teologická fakulta

Katedra praktické teologie

Bakalářská práce

**PŘIPRAVENOST DOBROVOLNÍKŮ U NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ PŘI
MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTECH v JIHOČESKÉM KRAJI**

Vedoucí práce: Mgr. Štěpán Kavan, Ph.D.

Autor práce: Zuzana Ryšavá

Studijní obor: Sociální a charitativní práce

Forma studia: prezenční

Ročník: 3.

2012

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury. Prohlašuji, že, v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě (v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Teologickou fakultou) elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

30.7.2012

Děkuji vedoucímu práce Mgr. Štěpánu Kavanovi, Ph.D. za jeho cenné rady, připomínky a metodické vedení práce. Dále děkuji RSDr. Jánovi Mišovičovi, CSc. za ochotnou pomoc při zpracovávání praktické části a Mgr. Tomášovi Veberovi, Th.D. a PaedDr. Petrovi Baumanovi za zodpovězení otázek k metodické příručce. Stejně tak děkuji Ing. Václavu Vonáškově a Jitce Chánové ze sdružení ADRA a Radce Rybákové (roz. Rejhové) a Jitce Kosáčkové z Oblastního spolku ČČK České Budějovice za jejich ochotu podílet se na výzkumu k této bakalářské práci.

OBSAH

ÚVOD	6
TEORETICKÁ ČÁST	8
1. Dobrovolnictví při neziskových organizacích	9
1.1. Dobrovolnictví jako pojem, jeho vývoj na území ČR a jeho druhy.....	9
1.2. Neziskové organizace a jejich definování zákony ČR.....	10
1.3. Koordinace dobrovolníků v neziskových organizacích	10
2. Působení neziskových organizací v integrovaném záchranném systému	11
2.1. Integrovaný záchranný systém a mimořádná událost.....	11
2.2. Postavení neziskových organizací v rámci IZS.....	13
3. Dobrovolnictví při mimořádných událostech	14
3.1. Psychosociální pomoc	15
4. Neziskové organizace působící při mimořádných událostech v Jihočeském kraji	17
4.1. Panel nestátních a neziskových organizací Jihočeského kraje.....	17
4.2. Oblastní spolek Českého červeného kříže České Budějovice	18
4.2.1. Mezinárodní federace /Červeného kříže a Červeného půlměsíce: její historie v zkratce, dnešní působení a její regule	18
4.2.2. Český červený kříž a mimořádné události.....	20
4.2.3. Humanitární jednotka Českého červeného kříže České Budějovice	21
4.3. Občanské sdružení ADRA.....	21
4.3.1. Stručný náčrt působení organizace ADRA ve světě a Občanského sdružení ADRA v České republice.....	21
4.3.2. Dobrovolnické centrum ADRA České Budějovice.....	23
4.4. Diecézní charita České Budějovice	23
4.4.1. Organizace Charita Česká republika: náčrt působení a její ukotvení ve světě a v zákonech České republiky.....	23
4.4.2. Diecézní charita České Budějovice	25
4.4.3. Dobrovolnické centrum České Budějovice	25
PRAKTICKÁ ČÁST	27
VÝZKUM PŘÍPRAVY A PŘIPRAVENOSTI DOBROVOLNÍKŮ	28
Úvod	28
Cíl a předmět výzkumu	28
Hypotézy	28
Metoda sběru dat	28

Harmonogram.....	30
Výsledky	30
1. <i>Výsledky polostrukturovaných rozhovorů.....</i>	<i>30</i>
2. <i>Výsledky dotazování k odborné přípravě dobrovolníků na mimořádné události u sdružení ADRA a Oblastního spolku Českého červeného kříže .....</i>	<i>33</i>
Diskuze	41
ZÁVĚR.....	42
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	45
SEZNAM ZKRATEK.....	48
SEZNAM PŘÍLOH.....	49
ABSTRAKT	50
ABSTRACT	51

ÚVOD

Téma bakalářské práce bylo ke zpracování vybráno z toho důvodu, že jako budoucí sociální pracovník se student oboru Sociální a charitativní práce může pracovně angažovat i v jedné z neziskových organizací, které jsou mimo sociální služby činné i v oblasti humanitární pomoci. Jak se můžete dočíst dále v kapitole o neziskových organizacích, dobrovolnictví je pro práci samotných neziskových organizací velkým přínosem. Samotná odborná příprava dobrovolníků na mimořádné události je téma, které ještě v rámci Jihočeského kraje nebylo zpracováno a odborná příprava dobrovolníků neziskových organizací na mimořádné události obecně je relativně mladá parketa, která se jako taková specifická činnost neustále vyvíjí a přetváří.

Bakalářská práce se snaží prošetřit, jakou odbornou přípravou prošli dobrovolníci v neziskových organizacích působících v Jihočeském kraji, zda se z pohledu těchto dobrovolníků jejich výcvik dostatečně osvědčil v praxi a snaží se srovnat odbornou přípravu mezi neziskovými organizacemi, v čem se liší a která má podle provedeného šetření z dotazníků lepší výsledky ve srovnání se Standardy psychosociální krizové pomoci a spolupráce zaměřené na průběh a výsledek. Cílem mého výzkumu je porovnat systém organizování a odborné přípravy dobrovolníků z vybraných neziskových organizací.

Nejprve jsem se seznámila s dostupnou literaturou, která má vztah k tématu bakalářské práce a na základě které jsem vytvořila a popsala teorii vztahující se k plánovanému výzkumu. Poté jsem kontaktovala a navštívila představitele těch neziskových organizací, které už v minulosti působily při mimořádných událostech a o kterých jsem předpokládala, že do mimořádných událostí zapojují dobrovolníky, kteří před nasazením do akce prochází v dotyčné neziskové organizaci nějakou odbornou přípravou. Na základě neformálních polostrukturovaných rozhovorů s představiteli zainteresovaných neziskových organizací a předpřípravených dotazníků pro jejich dobrovolníky, jsem získala informace o tom, jak v neziskových organizacích probíhá získávání, organizace a odborná příprava dobrovolníků na mimořádné události, v čem jsou z různých pohledů viděny nedostatky.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části bude nastíněna problematika dobrovolnické činnosti u neziskových organizací při mimořádných událostech v Jihočeském kraji. Podrobně bude v kapitolách popsáno pojetí dobrovolnické práce v neziskových organizacích, jakým způsobem jsou tyto neziskové organizace zapojeny během mimořádných událostí v integrovaném záchranném systému, samotná práce dobrovolníků při mimořádných událostech a představím ty neziskové organizace v Jihočeském kraji, které jsou během mimořádných událostí zapojeny do integrovaného záchranného systému a jež budou předmětem výzkumu v praktické části. V praktické části potom popisují cíl výzkumu, metodiku a harmonogram a představím výsledky a diskuzi k provedenému výzkumu.

TEORETICKÁ ČÁST

1. Dobrovolnictví při neziskových organizacích

1.1. Dobrovolnictví jako pojem, jeho vývoj na území ČR a jeho druhy

Podle Všeobecné deklarace dobrovolnictví, která byla schválena IAVE¹ - Mezinárodní asociací pro dobrovolnické úsilí v lednu 2001 v Amsterdamu na 16. světové konferenci dobrovolníků, je dobrovolnictví základním stavebním prvkem občanské společnosti. Tato individuální nebo skupinová činnost podle ní vyjadřuje nejvyšší aspirace lidství, jako je touha po svobodě, míru, bezpečí a příležitosti pro všechny.² Jako taková má kořeny v křesťanské morálce. Dobrovolnictví jako společenský jev, který je založen na solidaritě, se na území dnešní České republiky objevuje už v době tzv. národního obrození nebo poté i v časech prvního československého státu po roce 1918. Z této doby existují zmínky o dobrovolných spolcích, které významně ovlivnily kulturní úroveň mladého českého státu. Některé takové spolky, jako například Sokol, Mánes nebo Hlávková nadace, přetrvaly do dnešní doby byť i v jiné podobě. Vývoj dobrovolných organizací přerušila německá okupace a poté vznik socialistického státu. Legislativa současné České republiky dobrovolnickou službu definovala zákonem č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě, ve znění pozdějších předpisů). Do roku 2002 v České republice neexistoval žádný právní dokument, který by se dobrovolnictvím zabýval. Podle zákona č. 198/2002 Sb. se jedná o činnost, kdy dobrovolník poskytuje pomoc potřebným ve svém volném čase. Dobrovolnické aktivity jsou v rámci modelu formálního dobrovolnictví organizovány prostřednictvím dobrovolnických center nebo jiných neziskových organizací. Dobrovolníci jsou vedeni zpravidla koordinátorem, jakýmsi profesionálem, který se při výkonu své práce řídí pravidly managementu dobrovolnictví, ty jsou specificky upraveny pro konkrétní oblast služeb či klienty. Podle webových stránek www.dobrovolnik.cz jsou druhy dobrovolnictví rozlišovány takto: dobrovolnictví ve zdravotnictví, dobrovolnictví v sociálních službách, dobrovolnictví v kultuře, dobrovolnictví ve sportu, dobrovolnictví s dětmi a mládeží, dobrovolnictví v ekologii, mezinárodní dobrovolnictví a rozvojová spolupráce, dobrovolnictví firem, komunitní dobrovolnictví a dobrovolnictví při mimořádných událostech, které je předmětem zájmu v této bakalářské práci.

---

¹ International Association of Volunteer Effort

² Srov. Všeobecná deklarace o dobrovolnictví

[online]. Praha: – HESTIA, o. s. - Národní dobrovolnické centrum, 2011 [cit. 2011-02-24]. Dostupné na WWW: <http://www.dobrovolnik.cz/oblasti-dobrovolnictvi/vseobecna-deklarace-o-dobrovolnictvi/>.

1.2. Neziskové organizace a jejich definování zákony ČR

V jednom z pramenů je nezisková organizace definována takto: „(...) *Nezisková organizace je charakterizována jako organizace, která nevytváří zisk k přerozdělování mezi své vlastníky, správce nebo zakladatele. Zisk vytvářet může, ale musí jej vložit zpět k rozvoji organizace, plnění jejích cílů a úhradě ztrát z minulého období.*“³ Neziskové organizace, kterých se týká tato bakalářská práce, patří k neziskovým soukromoprávním organizacím vzájemně prospěšným. Působí za účelem globálního poslání vzájemně prospěšné činnosti. Mezi tyto organizace se jako takové neřadí politické strany a hnutí, církve a náboženské společnosti, výdělečné činnosti a výkony povolání a ani armády, policie a justice. Podle zákona č. 83/1990 Sb. ve znění pozdějších předpisů o sdružování občanů se jedná o samostatnou právnickou osobu, která vzniká registrací u Ministerstva vnitra České republiky. Má přiděleno identifikační číslo od Českého statistického úřadu. „*Návrh na registraci podává nejméně tříčlenný přípravný výbor, ve kterém aspoň jedna osoba musí být starší 18 let.*“⁴ Návrh podle stanov Ministerstva vnitra musí obsahovat název sdružení (případně zkratku, bude-li používána), sídlo, cíl činnosti, orgány sdružení a způsob jejich ustavování a určení orgánů a funkcionářů oprávněných jednat jménem sdružení, ustanovení o organizačních jednotkách a zásady hospodaření. Účetnictví takového sdružení se řídí zákonem č. 563/1991 Sb. a navazujícími pokyny Ministerstva financí České republiky. K zániku neziskové organizace dochází buď dobrovolným rozpuštěním, sloučením s jiným sdružením nebo pravomocným rozhodnutím Ministerstva vnitra České republiky. Velký podíl na činnosti neziskových organizací má práce dobrovolníků.

1.3. Koordinace dobrovolníků v neziskových organizacích

„*Práce s dobrovolníky je v podstatě personalistika (= práce s lidskými zdroji), ale je složitější o element neplacené práce. Vzhledem k tomu, že organizace potřebují aktivní dobrovolníky udržet v jejich motivaci, vyžaduje práce s dobrovolníky od manažerů organizace vyšší nároky, než se kterými se setkávají personalisté a lidé v běžném pracovním poměru.*“⁵

³ ŠEDIVÝ, M.; MEDLÍKOVÁ, O. *Úspěšná nezisková organizace*. Praha: Grada Publishing, a. s. 2009, s. 131.

⁴ REKTOŘÍK, J. a kol. *Organizace neziskového sektoru. Základy ekonomiky, teorie, řízení*. Vydání II. Praha: EKOPRESS, 2007. s. 48.

⁵ *Dobrovolníci v neziskových organizacích*. Praha: ICN, o. p. s. , 2001, s. 6.

Samotná práce s dobrovolníky v neziskových organizacích, takzvaná koordinace dobrovolníků, se týká výběru dobrovolníků s propagací činnosti organizace, odborné přípravy dobrovolníků, vyhledání vhodných činností pro dobrovolníky a k zařazení dobrovolníků do chodu organizace. Koordinátor dobrovolníky vede, hodnotí jejich činnost, řeší vzniklá nedorozumění a problémy. „*Hlavním úkolem koordinátora je organizovat práci tak, aby každý snadno a jednoznačně chápal, co se od něj i od ostatních žádá a očekává.*“⁶ Je jejich kontaktní osobou na zaměstnance, vedení i klienty organizace. Je to osoba, která udržuje styk s nejbližším dobrovolnickým centrem, s médii a dalšími organizacemi. Dále zpracovává kodexy či práva a povinnosti dobrovolníků. Může být zaměstnancem organizace nebo z řad dobrovolníků.

Získávání dobrovolníků probíhá od organizace k organizaci jiným způsobem nebo všemi z těchto možností: leták, plakát, vývěska, zprávou v místním tisku, regionálním rozhlasovým či televizním vysíláním, náborovými akcemi (formou veletrhu, koncertu, apod.), spoluprací s dobrovolnickými centry, oslovením studentů středních či vysokých škol nebo osobními kontakty přes příbuzné a známé.

2. Působení neziskových organizací v integrovaném záchranném systému

2.1. Integrovaný záchranný systém a mimořádná událost

„*Za mimořádnou událost se považuje škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.*“⁷ Ve snaze zabránit následkům nebo alespoň zmírnit následky těchto mimořádných událostí buduje lidská společnost různé obranné a ochranné mechanismy. „*Deklarují se jako právo na život, ochranu zdraví, majetku a přijatelné životní prostředí a jsou zakotveny v ústavě.*“⁸

Rozsah opatření, která jsou prováděna po vzniku mimořádných událostí, je vázán na rozsah vzniklých následků. Pokud je třeba do likvidace následků mimořádné události zapojit dvě nebo více složek zároveň, využívá se v České republice koordinovaný postup, který se nazývá integrovaný záchranný systém. „*Základními složkami integrovaného záchranného systému jsou Hasičský záchranný sbor České republiky (...)*

⁶ *Dobrovolníci v neziskových organizacích*. Praha: ICN, o. p. s., 2001, s. 18.

⁷ ŠENOVSKÝ, M.; ADAMEC, V.; HANUŠKA, Z. *Integrovaný záchranný systém*. 2. vydání. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství v Ostravě, 2005, s. 5.

⁸ Tamtéž s. 5.

*jednotky požární ochrany, zdravotnická záchranná služba a Policie České republiky*⁹. *IZS vznikl jako potřeba každodenní spolupráce hasičů, zdravotníků, policie a eventuelně dalších složek při řešení nejčastějších MU (požárů, havárií, dopravních nehod, atd.).*¹⁰ Integrovaný záchranný systém je definován zákonem č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů. Je v něm vymezeno použití IZS, složky IZS a jejich působnost, působnost a pravomoc správních úřadů a práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na mimořádné události a záchranných a likvidačních pracích. Koordinace záchranných a likvidačních prací se odehrává na třech úrovních: na místě zásahu jako taktická, úroveň operační a přímým zapojením starosty obce, hejtmana kraje nebo Ministerstva vnitra, kdy jako poradní orgán využívají krizové štáby, jako úroveň strategická. „*Potřeba koordinace nastává v případě, kdy do místa MU jsou zasazeny dvě nebo více složek IZS.*”¹¹

Pokud mimořádná událost nabude takových rozměrů, že zmocnění daná zákonem o integrovaném záchranném systému a jinými příbuznými zákony nestačí k řešení následků mimořádné události, mohou orgány, které se zabývají mimořádnou událostí, vyhlásit krizový stav.

V České republice se rozlišují čtyři typy krizových stavů. Ty se od sebe liší na základě velikosti zasazeného území a druhu mimořádné události, jejíž vznik vedl k vyhlášení krizového stavu. Jedná se o tyto situace:

1. Válečný stav – vyhlásován parlamentem z důvodu napadení České republiky nebo nutnosti plnění mezinárodních smluvních závazků o společné ochraně proti napadení, týká se území celého státu.
2. Stav ohrožení státu – vyhláší parlament na návrh vlády, pokud je bezprostředně ohrožena svrchovanost nebo územní celistvost státu nebo jeho demokratické základy.
3. Nouzový stav – vyhláší vláda nebo předseda vlády v případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného

---

⁹ KROUPA, M.; ŘÍHA, M. *Integrovaný záchranný systém*. 4. vydání. Praha: ARMEX PUBLISHING s.r.o., 2011, s. 30.

¹⁰ ZEMAN, M.; MIKA, O.J. *Integrovaný záchranný systém*. Brno: Vysoké učení technické, Fakulta chemická, Purkyňova 464/118, 612 00 Brno, 2007, s. 21.

¹¹ Tamtéž s. 21.

nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty, anebo vnitřní pořádek a bezpečnost. Týká omezeného území státu nebo i celého státu nejdéle 30 dnů.

4. Stav nebezpečí – vyhláší hejtman na celý kraj nebo část kraje na nejvýše 30 dnů při vzniku krizové situace nastalé v důsledku živelní pohromy, ekologické, nebo průmyslové havárie, nehody, nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožuje život, zdraví, majetek nebo vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek.¹²

Mimořádné události jsou řešeny záchrannými pracemi (omezení rizik a bezprostředních účinků mimořádné události), likvidačními pracemi (odstraňování účinků mimořádné události v co nejkratším čase) a asanačními pracemi (obnova ekonomické infrastruktury, životního prostředí, společenského života, materiálních a kulturních hodnot).¹³

2.2. Postavení neziskových organizací v rámci IZS

Činnost neziskových organizací a sdružení občanů při mimořádných událostech je možné dělit do dvou oblastí- odborná a humanitární pomoc.¹⁴ Jejich zapojení je v příručce o integrovaném záchranném systému dále definováno takto: „*IZS umožňuje v této oblasti využít občanské aktivity zapojením různých sdružení a neziskových organizací formou různých smluv. Není podmínkou, že musí jít o smlouvu o plánované pomoci na vyžádání.*“¹⁵ v oblasti požární ochrany generální ředitelství HZS ČR aktivně spolupracuje se Sdružením hasičů Čech, Moravy a Slezska, Moravskou hasičskou jednotou, Českou hasičskou jednotou, Sdružením požárního a bezpečnostního inženýrství Ostrava a Českou asociací hasičských důstojníků. V oblasti IZS generální ředitelství spolupracuje se Svazem záchranných brigád kynologů, Vodní záchrannou

---

¹² Srov. ŠENOVSKÝ, M.; ADAMEC, V.; HANUŠKA, Z. *Integrovaný záchranný systém*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství v Ostravě, 2005, s. 6-7.

¹³ Srov. VYKOPALOVÁ, H. *Krize a psychosociální pomoc*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2007, s. 32.

¹⁴ Srov. ŠENOVSKÝ, M.; ADAMEC, V.; HANUŠKA, Z. *Integrovaný záchranný systém*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství v Ostravě, 2005, s. 65.

¹⁵ ŠENOVSKÝ, M.; ADAMEC, V.; HANUŠKA, Z. *Integrovaný záchranný systém*. 2. vydání. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství v Ostravě, 2005, s. 65.

službou, Horskou službou, Českým červeným křížem a Českou speleologickou společností- Speleologickou záchrannou službou.¹⁶

V České republice se na činnosti IZS podílejí zejména tyto neziskové organizace pro humanitární pomoc: Charita Česká republika, Nadace dítě v nouzi, ADRA, Člověk v tísni, o. p. s.

3. Dobrovolnictví při mimořádných událostech

V dnešní době působí dobrovolníci v České republice jako při mimořádných událostech hlavně při záplavách. Jejich pomoc je nezbytná, zejména na počátku (v prvních dnech po katastrofě) je po dobrovolnících vysoká poptávka nejen pro manuální pomoc s odstraňováním následků (vyklízení nábytku, odklizení naplavenin, úklidové práce, otloukání omítek, atd.), ale také kvůli potřebě psychosociální pomoci zasaženým. Z hlediska časového sledu činností při přípravě a nasazování dobrovolníků lze oddělit organizované využívání dobrovolníků při likvidaci následků mimořádné události na fázi přípravy, fázi získávání dobrovolníků, fázi školení a monitoringu, fázi nasazení a fázi vyhodnocování a zlepšování.¹⁷

Nejdůležitější preventivní fází je fáze přípravy, protože v sobě zahrnuje analýzu rizik a zranitelnosti, analýzu možností atd. Následující fáze je definována strategií získávání dobrovolníků, možnostmi ovlivňování veřejného mínění, ustanovením zodpovědnosti, pravidel a předpokladů pro výběr dobrovolníků a dokumentační požadavky. Ve fázi školení a monitoringu jsou dobrovolníci připravováni na nasazení do záchranných a obnovovacích prací a po dokončení přípravy vždy podrobeni cvičením. Cílovou fází celého systému je fáze nasazení. Tehdy se projevují výsledky přípravy. „*Fáze vyhodnocování a zlepšování je založena na posuzování reálných situací a na základě jejich vyhodnocení, úpravě stávajícího systému přípravy dobrovolníků.*“¹⁸

Během záplav jsou dobrovolníci zainteresováni do vyklízení nábytku, odklizení naplavenin, úklidových prací, otloukání omítek, monitoringu situace, pomoci při

---

¹⁶Srov. ŠENOVSKÝ, M.; ADAMEC, V ; HANUŠKA, Z. Integrovaný záchranný systém. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství v Ostravě, 2005, s. 65-66.

¹⁷ Srov. SMETANA, M. *Dobrovolnictví v krizovém plánování*. Ostrava: VŠB- Technická univerzita Ostrava, 2008, s. 4.

¹⁸ SMETANA, M. *Dobrovolnictví v krizovém plánování*. Ostrava: VŠB- Technická univerzita Ostrava, 2008, s. 5.

distribuci materiální pomoci, pomoci při organizaci práce v dané obci a podpory zasažených, která je jinak zvaná jako psychosociální pomoc.

3.1. Psychosociální pomoc

Psychosociální pomoc¹⁹ obětem neštěstí je vymezena jako činnost, kterou pomáhající vyvíjí, když se snaží vyjít vstříc potřebám oběti, které mají společenský nebo psychický původ. Stává se často, že bývá v krizové hantýrce synonymem pro pomoc psychologickou, jež je ve většině případů prováděna nepsychology. Dobrovolníci, kteří působí v psychosociálních intervenčních týmech, jsou osoby, které mají odpovídající vzdělání i výcvik, ale nejsou honorováni nebo mají odborný výcvik (bez honorování).²⁰

Psychosociální pomoc pro oběti mimořádných událostí je vyvíjena na základě dobře zvoleného způsobu komunikace, síly slova. Slovem pomáhá buď zprostředkovaně (organizačně při posuzování potřeb, zdrojů, atd. a myšlenkou při vytváření plánů pomoci šitých na míru) nebo přímo (informace, poradenství, vyprávění příběhů). Jde hlavně o posílení nebo zplnomocnění oběti, ke které dochází hlavně prostřednictvím obnovy života prospěšných iluzí a udržení pocitu životního smyslu. Podle Václava Vonáška, koordinátora dobrovolníků sdružení ADRA, se tohle děje i při čistě materiální pomoci, kdy například pracovní tým dostane po záplavě dům staré ženy do takového stavu, že se v něm může věnovat běžnému provozu domácnosti.

Psychosociální pomoc obětem neštěstí, která v první dny splývá s pomocí krizovou²¹, je zacílena tak, aby postižené oběti byly začleněny do společenství a přitom byly co nejvíce soběstačné. Opírá se při tom o čtyři dílčí cíle. Jde o to, aby oběť neštěstí

---

¹⁹ Standardy psychosociální pomoci zaměřené na průběh a výsledek byly sestaveny jako výsledek práce multidisciplinárního autorského kolektivu v čele s PhDr. Bohumilou Bašteckou, Ph.D., díky které v roce 2005 vyšla publikace Terénní krizová práce, na které se také z výrazné části podílela. K nahlédnutí jsou v současné době na webu Hasičského záchranného sboru ČR na odkaze <http://www.hzscr.cz/clanek/pracovni-skupina-pro-vytvareni-a-overovani-standardu-psychosocialni-krizove-pomoci-a-spoluprace-pri-mv-gr-hzs-cr-68779.aspx>. V této práci je definováno, co je psychosociální pomoc a spolupráce a popsáno, jak standardy psychosociální pomoci a spolupráce vznikaly. Dále je zde podán popis, jak standardu prvních občanských pomoci, tak standardů psychosociální krizové pomoci a spolupráce pro přímý kontakt a standardů psychosociální krizové pomoci a spolupráce pro koordinování. Dalšími tématy jsou zde vyhodnocení kvality, účelnosti (a účinnosti) psychosociální krizové pomoci a spolupráce a vzdělávací standardy psychosociální krizové pomoci a spolupráce. Standardy psychosociální pomoci zaměřené na průběh a výsledek, platné od prosince 2010, byly použity jako základ pro provedení a vyhodnocení výzkumu, jak vypadá situace připravenosti dobrovolníků neziskových organizací.

²⁰ Srov. VYKOPALOVÁ, H. Krize a psychosociální pomoc. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2007, s. 28.

²¹ Krizová pomoc nebo-li krizová intervence, je psychotherapeutická pomoc poskytována v krizových situacích zaměřená na akutní potíže postiženého.

zvládala sebe i život, aby zpracovala zážitky z minulosti, aby se začlenila a otevřela do budoucnosti.

Poskytování psychosociální pomoci se řídí etickými normami²², mezi které patří například individuální citlivý přístup, který respektuje sebepojetí a životní styl oběti, čili pomoc má být kulturně, situačně, hodnotově a pohlavně citlivá. Psychosociální pomoc nesmí být nikdy vnucována, pouze nabízena. Podle etiky pomáhání by měla správně vycházet z posouzení potřeb a dostupných zdrojů lidí a obcí. Na psychosociální pomoci se vyžaduje co největší účast veřejnosti a to i včetně omylů a chyb.

Psychosociální pomoc obětem jako taková je poskytována prostřednictvím psychosociálních intervenčních týmů. U sdružení ADRA přitom při zařazení dobrovolníků do takového týmu nedochází k žádnému normalizovanému selektování, spoléhá se jen na lidi, kteří se už takovým způsobem při mimořádné události angažovali a na jejich doporučení na další lidi, kteří by se v psychosociální pomoci v týmu mohli osvědčit.

Psychosociální intervenční týmy v období při a bezprostředně po katastrofě poskytují a vyhledávají informace při prosazování práv a zájmů obětí, dělají osvětu pro místní síť (lékaře, duchovní, učitele a představitele dané obce), krizové poradenství a vyhledávají potřebné a odkazují je do navazujících odborných služeb. Týmy pracují preventivně a zaměřují se na okamžité požadavky a potřeby. Naplňování těchto pěti úkolů vypadá bezprostředně po události tak, že tyto intervenční týmy se ve spolupráci s místními zdroji věnují debriefingu²³ záchranných týmů, které se angažovaly na místě neštěstí, uvádí okamžitě do provozu nonstop linku pomoci, která má sloužit osmnáct až čtyřicet měsíců po dané mimořádné události, věnují se šíření tištěných informací o emočních reakcích na místě i v širším okolí, okamžitě se zkontaktují s médii, aby mohla být veřejnost zasažena neštěstím informována o pravděpodobnostních reakcích a dostupné pomoci. K tomu všemu psychosociální intervenční týmy poskytují podporu, první psychickou pomoc, informace a praktickou pomoc na místě neštěstí.

---

²² Etika pomáhajících, která není přímo totožná s etikou pomoci, se řídí pravidly jako: pomáhající zná vlastní hodnoty a dokáže rozpoznat, když se s nimi při poskytování pomoci dostává do sporu. Pomáhající musí znát své limity, nejen ty, co se týkají sil, ale i hranice způsobilosti, možností a pravomocí. Měl by rozumět souvislostem pomoci a jejímu smyslu i vlastní motivaci k pomáhání.

²³ Význam slova „debriefing“ v tomto kontextu znamená skupinový rozbor mimořádně důležité události nebo sezení za účelem analýzy traumatické události.

Psychosociální intervenční týmy jsou podle některých autorů pro vměšování při mimořádných událostech do lidských psychických a sociálních potřeb dobré kvůli svým zkušenostem a z toho vyplývajícího porozumění pro oběti neštěstí. „*Jejich hlavním posláním je tvorba návrhů pomoci, které odpovídají situaci regionu, typu události a v čase se vyvíjejícím potřebám různých skupin obětí. Úspěch mohou mít tehdy, daří-li se jim komunikace s místními poskytovateli péče a představiteli obce.*“²⁴

První měsíc po události tyto týmy nadále spolupracují s místními zdroji v plnění pěti hlavních úkolů tím, že spolupracují s policií vyhotovením databáze lidí zasažených mimořádnou událostí a poskytují debriefing krizových pracovníků, kteří se zapojili při poskytování první psychické pomoci. Dále se pracuje na osvětě o účincích traumatizujících událostí a náhlých úmrtí mezi místními odborníky a laickými dobrovolnými spolupracovníky, preventivně se navštěvují přeživší včetně s tím, že jsou jim poskytnuty debriefing, krizové poradenství, posouzení rizika a předání do navazujících služeb, poskytuje se krátkodobá praktická pomoc (např. s pojištěním, úředními záležitostmi, zařizováním pohřbů apod.) a podpora při vzpomínkových bohoslužbách. Dlouhodobou pomoc potom postupně přejímají místní organizace a místní lidé. Ti se mají za úlohu věnovat taky konkrétním úkolům jako je například skupinová práce s přeživšími, podpora svépomocných aktivit nebo vytváření příležitostí pro uctění památky.

4. Neziskové organizace působící při mimořádných událostech v Jihočeském kraji

4.1. Panel nestátních a neziskových organizací Jihočeského kraje

Jedná se o neziskové organizace, které uzavřely dohodu o spolupráci s Jihočeským krajem při přípravě na mimořádné události a krizové situace a při jejich řešení. Při interview Panel zmiňuje nejen Radka Rybáková (roz. Rejhová), koordinátorka psychosociální pomoci z Oblastního spolku Českého červeného kříže České Budějovice, ale i ostatní respondenti. Mimo Oblastní spolek Českého červeného kříže se k Panelu nestátních a neziskových organizací (dále jen Panel NNO), přidala Diecézní charita České Budějovice, Občanské sdružení ADRA a Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska a Krajské sdružení hasičů kraj Jihočeský. Momentálně se uvažuje o přistoupení

---

²⁴ BAŠTECKÁ, B. a kol. *Terénní krizová práce. Psychosociální intervenční týmy*. Praha: Grada Publishing, a. s. , 2005, s. 210.

Diakonie, která se nikdy v pomoci při mimořádných událostech v Jihočeském kraji dosud neangažovala.²⁵

Nápad koordinované spolupráce neziskových organizací a kraje při mimořádných událostech se objevil nejdříve v Brně v Jihomoravském kraji, po jejich vzoru s tím potom pokračoval Severočeský kraj. Jelikož se několikrát v předchozí praxi ukázalo, že humanitární pomoc neziskových organizací byla nedostatečně organizována i v jižních Čechách (např. přebytek pitné vody na jednom místě, zatímco na druhém jí byl nedostatek), uzavřela se smlouva o koordinované spolupráci nakonec i zde. Jde o to, aby byla pomoc poskytována smysluplně a účelně.

4.2. Oblastní spolek Českého červeného kříže České Budějovice

4.2.1. Mezinárodní federace /Červeného kříže a Červeného půlměsíce: její historie v zkratce, dnešní působení a její regule

Český červený kříž je členem Mezinárodní federace Červeného kříže a Červeného půlměsíce. Historie této federace sahá až do roku 1863 ke schůzi ženevské Společnosti pro veřejné blaho. Iniciátorem vzniku byl Gustav Moynier, prezident této společnosti a úspěšný právník, který tam přečetl několik statí z díla „Vzpomínky na Solferino“²⁶. Moynier nabídl autorovi knihy Henrimu Dunantovi instituci Společnost pro veřejné blaho jako základnu pro zrealizování jeho myšlenek. Byl ustanoven Komitét a Henri Dunant začal jezdit s agitací po evropských panovnických dvorech, aby byla propagována myšlenka vytvoření dobrovolné ošetrovatelské služby založené na neutralitě raněných i ošetrovatelů a mezinárodně uznávaných zásadách péče o raněné a nemocné na bojištích. 26.-27. října 1863 se zúčastnilo 16 zástupců tehdejších evropských států ustanovující konference v Ženevě, kam se oficiálně datuje vznik Mezinárodního výboru Červeného kříže. Delegáti tenkrát přijali Rezoluci konference, která vyzývala ke zřizování Výborů pro pomoc raněným již v mírové době a přitom byla ustanovena dohoda o výcviku a přípravě dobrovolných zdravotníků a ošetrovatelů. Byla vytyčena zásada nedotknutelnosti a neutrality zdravotnických zařízení a personálu.

---

²⁵ Viz. příloha I.

²⁶ Útlá kniha popisovala vzpomínky Hendriho Dunanta z bitvy francouzsko-rakouské války o italské území, která byla jednou z nejkruťějších bitev své doby, proti sobě zde bojovalo kolem 320 000 francouzských, italských a rakouských vojáků, bylo v ní nasazeno 900 děl a kanónů (na tehdejší dobu obrovský počet) a trvala 15 hodin. Henri Dunant, obchodník se zájmem o sociální záležitosti, který se této bitvy zúčastnil na straně Francie, si po bitvě všiml, že se o raněné vojáky na bojišti nikdo nestará. Po tři dny a noci ošetřoval raněné bez rozdílu barvy uniformy. Ve svém díle „Vzpomínky na Solferino“ pak popsal své dojmy z této události s důrazem na humanitní myšlenku, že „všichni lidé jsou si bratry“.

Byl přijat i univerzální znak organizace, stal se jím červený kříž na bílém podkladě. Jednotlivé země měly povinnost zřizovat tzv. národní Komitáty, tehdejší podoby národních společností Červeného kříže. Časem se ukázalo, že je třeba širší a podrobnější mezistátní úmluvy než byla původní Rezoluce. 22. srpna byla proto přijata „Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných v polních armádách“.

Organizace pracuje podle sedmi zásad – humanita, nestrannost, neutralita, nezávislost, dobrovolná služba, jednota, univerzálnost a jejím mottem je „the power of humanity” – síla lidskosti. Dnes působí v 185 zemích světa. Protože organizace respektuje náboženské odlišnosti, vznikla pro muslimský svět obdoba Červeného kříže Červený půlměsíc.

V současné době Mezinárodní federace Červeného kříže a Červeného půlměsíce působí na základě Ženevských úmluv přijatých v roce 1949 a jejich pozdějších Dodatkových protokolů. Ženevské úmluvy, vytvořeny na základě zkušeností z 2. světové války, ve svém znění platné dodnes jsou tyto:

1. Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných a nemocných příslušníků ozbrojených sil v poli,
2. Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných, nemocných a třešněníků ozbrojených sil na moři,
3. Ženevská úmluva o zacházení s válečnými zajatci,
4. Ženevská úmluva o ochraně civilních osob.²⁷

K Ženevským úmluvám byly v roce 1977 přijaty I. a II. Dodatkový protokol. Ty pojednávají o tématech souvisejících s posílením ochrany civilních osob a k rozšíření ochrany při konfliktech na území jedné země při situacích jako jsou občanské války nebo boj proti koloniální nadvládě a také s novým způsobem vedení válek (např. ekologická válka ve Vietnamu). Ženevské úmluvy jsou závazné pro smluvní stranu při konfliktu na jejím území nebo při konfliktu s jinou stranou (celkem jich je 188 států), ale i se stranou, která není smluvní stranou Ženevské úmluvy, pokud dodržuje jejich zásady.

---

²⁷ Srov. ŠVEJNOHA, J. *Historie Mezinárodního červeného kříže*. Praha: Úřad Českého červeného kříže, 2008, s. 112.

4.2.2. Český červený kříž a mimořádné události

Československo přistoupilo k Ženevské úmluvě krátce po svém vzniku roku 1919, tedy k Ženevské úmluvě upravené v roce 1906. Do funkce první předsedkyně byla jmenována Dr. Alice Masaryková, jež stála v čele společnosti až do druhé světové války.

Český červený kříž se zabývá výukou a poskytováním předlékařské první pomoci, bezplatným dárcovstvím krve (s transfuzními stanicemi spolupracuje při náboru bezplatného dárcovství krve, při propagaci a zajišťuje komplexně oceňování bezplatných dárců krve), sociální činností a sociálními službami, provozuje domy Českého červeného kříže pro seniory, rekondiční pobyty pro zdravotně postižené děti, pátrací službu, ediční činnost, humanitární jednotky, šíří znalosti mezinárodního humanitárního práva a je i mezinárodně činný.

Hlavním nástrojem pomoci Českého červeného kříže při mimořádných událostech jsou humanitární jednotky Českého červeného kříže, jakých je v České republice registrováno celkem 73 zahrnující 1600 členů. Jednu takovou humanitární jednotku tvoří 21 členů, z toho je jeden velitelem, 5 osob ve zdravotnickém družstvu, 4 osoby v ubytovacím družstvu, 4 ve stravovacím, 4 osoby v sociálním a 3 osoby v technickém družstvu. Zástupcem velitele humanitární jednotky je velitel zdravotnického družstva, pracovní štáb pak spolu s velitelem humanitární jednotky ČČK tvoří velitelé všech pěti specializovaných družstev.

Proces přetváření humanitární jednotky Českého červeného kříže z původní Záchrané jednotky Českého červeného kříže využívá zkušeností Německého červeného kříže z jejich činnosti. Proto na přípravě koncepčních, metodických a výukových materiálů s úřadem Českého červeného kříže úzce spolupracuje v Praze působící delegát Německého Červeného kříže pro Českou republiku, Slovensko a Polsko pan Roland Albert.

Humanitární jednotky jsou financovány z více zdrojů:

- *„Významnou základní rozjezdovou pomoc poskytuje na základě podepsané dohody o spolupráci Německý ČK (příprava a výroba příruček, úhrada základního kurzu velitelů HJ ČČK, náklady na vybavení pohotovostních skladů v krajích, aj.).*

- *Druhým významným zdrojem by měl být stejně jako v minulých letech projekt „Příprava jednotek ČČK na nouzové stavy“ uplatňovaný Úřadem ČČK na Ministerstvo zdravotnictví.*
- *Třetí významný zdroj by měly představovat státní dotace poskytované na základě projektů předkládaných MV-GŘ HZS a KŘ HZS na základě písemně uzavřených dohod o spolupráci.*
- *Čtvrtý, nepochybně doplňkový, zdroj mohou představovat účelové dotace a příspěvky městských a obecních úřadů a případně příspěvky sponzorů.²⁸*

4.2.3. Humanitární jednotka Českého červeného kříže České Budějovice

Humanitární jednotku ČČK České Budějovice je podle výpovědi Radky Rybákové (roz. Rejhové) složena ze čtyř sekcí: zdravotnické sekce (zajišťuje základní zdravotní a ošetrovatelskou péči o nouzově ubytované v evakuačních centrech), humanitární sekce (zřizování vlastních evakuačních center a nouzové ubytování a stravování), psychosociální sekce a technická sekce (zajišťování chodu Humanitární jednotky Českého červeného kříže po technické stránce jako je vybavení, doprava nebo rádiové spojení). Kromě poskytování psychosociální pomoci, provozu evakuačních center a systému nouzového ubytování Českého červeného kříže, provozuje Humanitární jednotka pátrací akce, druhosledovou péči při mimořádných událostech (rychlé zajištění péče o nezraněné při méně rozsáhlých událostech) a sběr a distribuci humanitární pomoci a organizaci činnosti dobrovolníků. Dobrovolníci jsou členy, ale nikoliv zaměstnanci ČČK. Jako takoví jsou organizováni dlouhodobě, zúčastňují se školení 4 krát ročně přes víkend a proto také je spolupráce vyžadována po dobu alespoň 5 let. Náplň jejich školení je podobná tomu, jakým školením procházejí velitelé humanitárních jednotek ČČK a ředitelé a ředitelky Úřadů oblastních spolků Českého červeného kříže. Základem je příručka „Humanitární jednotky ČČK“.

4.3. Občanské sdružení ADRA

4.3.1. Stručný náčrt působení organizace ADRA ve světě a Občanského sdružení ADRA v České republice

Sdružení ADRA, které bylo založeno církví Adventistů sedmého dne v roce 1956 ve Spojených státech amerických, je charitativní, humanitární, rozvojová a vzdělávací

²⁸ ŠTOREK, A., ALBERT, R. *Humanitární jednotky Českého červeného kříže*, Praha: Úřad Českého červeného kříže, 2003, s. 18.

organizace. Název organizace je tvořen začátečními písmeny fráze „Adventist Devolpment and Relief Agency“, což v překladu do češtiny znamená „Adventistická agentura pro pomoc a rozvoj“. Cílem působení této nadace, která je činná ve 125 zemích světa, je zvyšovat úroveň života a zdraví lidí, kteří tuto pomoc potřebují. V roce 1997 byla Ekonomickou a sociální radou OSN vyhlášena vrchním poradcem OSN.

V České republice působí ADRA od roku 1992 pod Rudolfem Reitzem, nejdříve jen jako nadace, která přerozděluje finanční pomoc, později rozšířila svoje pole působnosti i na jiné pomáhající aktivity. Česká ADRA byla ze začátku také mezinárodní ADRA chápána jen jako organizace, která bude pouze přijímat a přerozdělovat pomoc zahraničí. V roce 1994 bylo založeno občanské sdružení ADRA jako dárcovská organizace, která dnes poskytuje sociální, humanitární a rozvojovou pomoc nejen doma, ale i v zahraničí (např. Bangladéš, Moldavsko, Barma, Thajsko, Čína, Srbsko, apod.). Jako taková působí jako jedna ze sedmnácti poboček sdružení ADRA, které dary přijímají i poskytují. Díky tomu dnes patří ke třem největším humanitárním organizacím v České republice.

Sdružení ADRA v České republice podle jejích stanov:

„a) usiluje o zvyšování úrovně života a zdraví obyvatel České republiky, rozvojových zemí a zemí, které potřebují pomoc,

b) podporuje vypracovávání a realizaci plánů a projektů vlád napomáhajících k rozvoji zemědělství, zdravotnictví, řemesel, odstraňování analfabetismu apod.,

c) poskytuje, koordinuje a dopravuje rychlou pomoc obětem přírodních katastrof po celém světě bez ohledu na rasovou, etnickou, politickou nebo náboženskou příslušnost,

d) poskytuje a organizuje nezbytnou pomoc obětem mezinárodních konfliktů, terorismů a občanských válek, zmírňuje jejich následky, jako bídu, hlad a chudobu,

e) vypracovává sociální a humanitární projekty a uskutečňuje je jak v ČR, tak i v zahraničí. Svoji činnost zaměřuje na práci s tělesně postiženými, bezdomovci, sociálně ohroženými, uprchlíky a příslušníky jiných etnických skupin,

f) pořádá odborné kurzy, školení a jiné vzdělávací akce včetně lektorské činnosti,

g) podporuje rozvoj dobrovolnictví v ČR,

h) vykonává nakladatelskou a vydavatelskou činnost,

i) v rámci svých možností pro naplňování svých cílů získává finanční prostředky ze státního i soukromého sektoru.²⁹

4.3.2. Dobrovolnické centrum ADRA České Budějovice

Dobrovolnické centrum ADRA v Českých Budějovicích je jedním ze 12 dobrovolnických center ADRA působících v České republice. Dobrovolnické centrum ADRA České Budějovice se podílí jak na jednorázových, tak na dlouhodobých projektech.

Dobrovolnické centrum dvakrát do roka pořádá náborovou kampaň na získání nových dobrovolníků. Hledá je především na středních, vyšších odborných, vysokých školách a na univerzitě středního věku, jako taktéž v rámci celé široké veřejnosti prostřednictvím letáků či krátkých prezentací.

Zájemci o dobrovolnictví jsou proškoleni a koordinováni podle typu pomoci, na které se po proškolení podílejí.

4.4. Diecézní charita České Budějovice

4.4.1. Organizace Charita Česká republika: náčrt působení a její ukotvení ve světě a v zákonech České republiky

Organizace Charita Česká republika je největším nestátním poskytovatelem sociálních zdravotních služeb v České republice. Mimo Diecézní charitu České Budějovice se k ní řadí arcidiecézní nebo diecézní charity Brno, Praha, Olomouc, Ostrava - Opava, Hradec Králové, Plzeň a Litoměřice; a Česká katolická charita – Domovy duchovních a řeholnic a Řeckokatolická charita. Diecézní a arcidiecézní charity se dále dělí na oblastní, městské a farní charity. Tyto charity se mezi sebou liší způsobem existence; jsou farní charity dobrovolné věnující se jednorázové charitativní sbírce nebo farní charity se sto zaměstnanci činné v několika projektech.

Národní centrálou, která zajišťuje servis v oblasti sociální pomoci a péče a zdravotnictví pro celou organizační strukturu Charity Česká republika na území České republiky, je sekretariát CHČR, který je rovněž sídlem statutárního zástupce – ředitele Charita Česká republika. Sekretariát dále spolupracuje s ministerstvy při oponování a

---

²⁹ Stanovy občanského sdružení. In *Kdo jsme* [online]. Praha: Adra Česká republika, 2010. Posl. aktualizace 2. 11. 2011 [cit. 2011-02-11]. Dostupné na WWW: www.adra.cz/file/50.

navrhování sociálních služeb, podílí se na tvorbě legislativy v komisích Ministerstva zdravotnictví ČR a Ministerstva práce a sociálních věcí ČR. „*Sekretariát CHČR se podílí na přípravě, vyhodnocení a na propagaci celostátních charitních akcí, především Tříkrálové sbírky. Spravuje centrální sbírková konta. Spolupracuje s centrálou Caritas Europa v Bruselu a s centrálou Caritas Internationalis v Římě, koordinuje humanitární pomoc do zahraničí a pomoc cizincům v nouzi na území České republiky.*“³⁰

Charita ČR je členem konfederace Caritas Internationalis, která sdružuje 165 národních charit z celého světa a koordinuje humanitární a rozvojovou pomoc v oblastech krizí či katastrof. Mimo jiné mezinárodní neziskové organizace je partnerem OSN a Generálního ředitelství ECHO při Evropské unii. Caritas Internationalis je správně rozdělena na sedm regionů: „*Africa, Asia, Europa, Latin America and the Caribbean, the Middle East and North Africa (MONA), North America, a Oceania*“³¹, které dohromady spolupracují na meziregionálních aktivitách. Každé čtyři roky se setkávají představitelé všech členských států na generálním sněmu, kde se volí prezident Caritas Internationalis, generální sekretář, pokladník a prezidenti všech sedmi regionů. Centrála Caritas Internationalis sídlí ve Vatikánu, kanceláře jsou v New Yorku a Ženevě v sídlech OSN.

Charita Česká republika je členem římsko-katolické církve a jako taková je uznána podle Kodexu katolického práva právnickou osobou. „*Je součástí (útvarem) římskokatolické církve registrované v České republice podle zákona č. 3/2002 Sb., od níž odvozuje svou právní subjektivitu, a evidované podle zákona č. 3/2002 Sb.*“³²

Služby poskytované charitou na území ČR se řídí zákonem č. 108/2006 Sb. a souvisejícími předpisy. V poskytovaných službách jako takových jde o základní a odborná sociální poradenství, osobní asistence, ošetrovatelskou péči, pečovatelskou službu, tísňovou službu, podporu samostatného bydlení, odlehčovací služby, centra denních služeb, denní a týdenní stacionáře, domovy pro osoby se zdravotním postižením, pro seniory, pro řeholnice a duchovní České katolické charity. Dále se jedná

---

³⁰O charitě- Organizační struktura charity ČR [online]. Praha: Charita Česká republika, 2011 [cit. 2011-02-01]. Dostupné na WWW: <http://www.charita.cz/o-charite/organizacni-struktura-charity-cr/>.

³¹About Caritas [online]. Vatican City State: Caritas Internationalis, 201. [cit. 2011-06-01]. Dostupné na WWW: <http://www.caritas.org/about/index.html>.

³²o charitě Charita Česká republika[online]. Praha: Charita Česká republika, 2011 [cit. 2011-02-01]. Dostupné na WWW: <http://www.charita.cz/o-charite/>.

o domovy se zvláštním režimem, chráněná bydlení a sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních a jako služby sociální prevence ranou péči, telefonickou krizovou pomoc, azylové domy, domy na půl cesty, kontaktní centra, krizovou pomoc, intervenční centra, nízkoprahová denní centra, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, noclehárny, služby následné péče, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením, sociálně terapeutické dílny, terapeutické komunity, terénní programy a sociální rehabilitace. Dále potom hospice, charitní služby, pomoc cizincům v nouzi na území ČR a humanitární pomoc, která je poskytována v součinnosti složek integrovaného záchranného systému.

4.4.2. Diecézní charita České Budějovice

Jako nezisková humanitární organizace je významným poskytovatelem sociálních služeb v Jihočeském kraji. Zřizovatelem je Biskupství českobudějovické. Je poskytovatelem ošetrovatelských služeb, pečovatelských služeb, odlehčovacích služeb, osobní asistence, domovů pro seniory, chráněného bydlení pro seniory, center denních služeb, denních stacionářů, azylových domů, nocleháren, nízkoprahových denních center, domů na půl cesty, nízkoprahových zařízení pro děti a mládež, kontaktních center, terénních programů, sociálních a aktivizačních služeb pro seniory, sociální rehabilitace, sociálního poradenství a dále mateřského centra, multikulturního centra a dobrovolnického centra.

4.4.3. Dobrovolnické centrum České Budějovice

Toto dobrovolnické centrum působí od 1. 7. 2004 díky finanční podpoře Jihočeského kraje. Činnost centra je metodicky zajišťována a supervizně vedena Národním dobrovolnickým centrem Praha, tzv. HESTIA. Dobrovolnické centrum při Diecézní charitě České Budějovice je činné na území celého Jihočeského kraje, části kraje Západočeského a části kraje Vysočina.

„Aktivity Dobrovolnického centra jsou získávání, výběr a školení dobrovolníků, administrativa, smlouvy a pojištění, supervize, odměňování dobrovolníků a případné

ukončení dobrovolnictví; vyhledávání, komunikace a spolupráce s přijímajícími organizacemi a propagace dobrovolnictví v českobudějovické diecézi.“³³.

---

³³ Podrobnosti o partnerovi: Dobrovolnické centrum při Diecézní charitě České Budějovice [online]. Praha: INEX- Sdružení dobrovolných aktivit, 2002 [cit. 2011-03-08]. Dostupné na WWW: <http://www.dobrovolnici.cz/partner.php?id=184>.

PRAKTICKÁ ČÁST

VÝZKUM PŘÍPRAVY A PŘIPRAVENOSTI DOBROVOLNÍKŮ

Úvod

Praktickou částí bych chtěla navázat na teoretickou část, kde jsem se snažila nastínit problematiku dobrovolnictví a mimořádných událostí a popsala nestátní neziskové organizace v Jihočeském kraji, které již během mimořádné události zasahovaly.

V této části bakalářské práce jsou předmětem zájmu tyto organizace: sdružení ADRA, Oblastní spolek Českého červeného kříže a Diecézní charita České Budějovice. Prostor ve výzkumu je jim věnován proto, že se tyto neziskové organizace už v minulosti podílely na mimořádných událostech v Jihočeském kraji. Z výzkumu byli vyňati dobrovolní hasiči ze sdružení Hasiči Čech, Moravy a Slezska, protože u nich se předpokládá, že jejich členi nějakou odbornou přípravu za sebou mají a tato příprava ve své podstatě odpovídá standardům odborné přípravy.

Cíl a předmět výzkumu

Cílem mého výzkumu je porovnat systém organizování a odborné přípravy dobrovolníků ze strany neziskových organizací, dále zjistit míru připravenosti dobrovolníků neziskových organizací při mimořádných událostech v Jihočeském kraji, možnou odlišnost odborných příprav mezi neziskovými organizacemi a názory respondentů na dostatečnost odborné přípravy.

Hypotézy

1. Nábor a organizování dobrovolníků na mimořádné události se u neziskových organizací mezi sebou liší.
2. Odborné přípravy dobrovolníků na mimořádné události se u neziskových organizací mezi sebou liší.

Metoda sběru dat

Nejdříve jsem vedla polostrukturované rozhovory s koordinátory dobrovolníků jednotlivých neziskových organizací, během nichž jsem zjistila, jakým způsobem jsou organizováni dobrovolníci a jak vypadá odborná příprava před vpuštěním dobrovolníků

do praxe. Nachystala jsem si základní otázky tak, aby jejich zodpovězení charakterizovalo základní problematiku, kterou jsem chtěla rozhovory s koordinátory zmapovat a to získávání, organizování a odbornou přípravu dobrovolníků na mimořádné události. Konkrétně se jednalo o trojici dotazů: Jakým způsobem získává Vaše organizace dobrovolníky na mimořádné události? Jakým způsobem jsou tyto dobrovolníci organizováni? Jak probíhá odborná příprava na mimořádné události těchto dobrovolníků? Podle odpovědí na tyto otázky jsem se dále pokládala doplňující dotazy pro upřesnění a vysvětlení předchozích odpovědí mých respondentů.³⁴ Potom jsem do každé neziskové organizace rozdala deset dotazníků pro dobrovolníky. Dotazníky jsou sestaveny tak, abych výsledky mohla srovnat s odbornou přípravou té konkrétní organizace, u které dobrovolníci připravováni. Otázky v nich jsou uzavřené i otevřené. Dotazníků předaných dobrovolníkům Občanského sdružení ADRA bylo 10, vyplněno a vráceno jich bylo 10. Dotazníků předaných dobrovolníkům Oblastního spolku Českého červeného kříže České Budějovice bylo předáno v počtu 10 kusů, rovněž počet 10 kusů byl vrácen vyplněn. Na základě zjištěné informace, že Diecézní charita České Budějovice nezapojuje během mimořádné události žádné dobrovolníky, bylo zde předáno 0 kusů a vráceno také 0 kusů vyplněných dotazníků. Dotazníky mají jednotné znění. Otázky byly vytvořeny podle Standardů psychosociální pomoci, protože jejich jednotlivé body pokrývají dobře náplň odborné přípravy a nasazení dobrovolníků z obou zmíněných organizací. Jsou zvoleny tak, aby pokryly čtyři podle mého názoru důležité obecné oblasti dovednosti dobrovolníka: oblast psychosociální pomoci, oblast informovanosti o řešení specifických situací, se kterými se při nasazení může dobrovolník potýkat a dále oblast komunikace a poradenství a oblast praktických schopností a dovedností. Zařadila jsem také otázky, které mapují názor respondentů na celkovou dostatečnost odborné přípravy. Vzhledem k rozdílnosti v náplni dobrovolnické práce napříč oběma výše uvedenými neziskovými organizacemi, bylo ale třeba během vyhodnocování a srovnávání výsledku onu „odlišnost“ zohlednit.

---

³⁴ Viz. příloha II. a III.

Harmonogram

7. 3. 2011-22. 3. 2011 kontaktování neziskových organizací a polostrukturované rozhovory s koordinátory dobrovolníků pro mimořádné události z jednotlivých neziskových organizací

23. 3. 2011-30. 6. 2011 sestavení a rozdání dotazníků respondentům

30. 6. 2011-30. 9. 2011 sběr dotazníků

1. 10. 2011-10. 3. 2011 srovnávání a analýza získaných dat

Výsledky

Na začátku výzkumu bylo na základě e-mailové korespondence zjištěno, že Diecézní charita České Budějovic se během mimořádných událostí zapojuje bez práce dobrovolníků³⁵, proto jí dále už v praktické části práce není věnována pozornost.

1. Výsledky polostrukturovaných rozhovorů

Organizační postup při náboru, organizování a odborné přípravě dobrovolníků sdružení ADRA při mimořádných událostech

Po provedení základního monitoringu se zřizuje dobrovolnické centrum. Je zřizováno zpravidla na náklady církve Adventistů nebo je někdy základna poskytována z místních prostředků obce. Nábor dobrovolníků do něj probíhá zveřejněním kontaktu, na který se lidé, kteří jsou ochotni pracovat, můžou hlásit. Během té doby je zároveň zřízeno infocentrum, jehož úkolem je sbírat informace v terénu, třídit je, aby byly k dispozici koordinátorům, a je kontaktním místem pro postižené občany a dobrovolníky. Přitom fungují webové stránky, kde se kromě kontaktu pro případné zájemce o dobrovolnictví zveřejňuje tzv. „příručka dobrovolníka“³⁶. Tento text obsahuje pokyny pro zásady hygieny a bezpečnost práce. Koordinátoři jsou vybráni z řad nejschopnějších dobrovolníků. Jejich úkolem je přiřadit dobrovolníka na práci. Pokud má dobrovolník speciální schopnosti, které by mohl během svého působení uplatnit, po dohodě s koordinátorem se může zabývat výlučně například sanacemi studní. Podle Václava

³⁵ Viz. TLAPÁK, R. Re: Vyzkum. [elektronická pošta]. Message to Zuzana Ryšavá. 23. 3. 2011.

³⁶ Existuje vícero textů, které používá ADRA jako příručky pro dobrovolníka. Na samotných stránkách sdružení ADRA se tyto texty nachází pod odkazy: <http://www.adra.cz/projekty/projekty-v-cr/pomoc-pri-mimoradnych-udalostech>, <http://www.adra.cz/projekty/projekty-v-cr/pomoc-pri-mimoradnych-udalostech/dobrovolnicka-cinnost-pri-mimoradne-udalosti> a <http://www.adra.cz/file/524>. Další texty, které ADRA také využívá, jsou v současné době k dispozici na odkazech: http://www.kraj-lbc.cz/public/ozivpr/mzp_prirucka_dobrovolnici_povodne_c065153373.pdf a <http://www.priroda.cz/clanky.php?detail=610>.

Vonáška, koordinátora sdružení ADRA, se kterým jsem měla možnost setkat se osobně, jsou dobrovolníci koordinováni zejména na pracovní činnosti, tj. čištění a vynášení kontaminovaného materiálu či bourací práce (otloukání omítky, atd.). Koordinátoři dále zjišťují na místě potřeby konkrétního místa, vedou dokumentaci o provedených pracích a současných potřebách místa postiženého mimořádnou událostí a dokumentaci dále distribuují na infocentrum pro možnost využití dalším koordinátorem. Vzhledem k faktu, že i koordinátoři jsou z řad dobrovolníků, střídají se na této pozici zhruba po týdnů. Je proto nutné, aby měli koordinátoři při nástupu aktuální informace o potřebách místa.

Jakási „příručka dobrovolníka“ je zpracována na žádost Ministerstva životního prostředí ČR k srpnu 2002 pod názvem: „Pomoc při povodních“³⁷. Je sepsána tak, aby případní dobrovolníci byli po jejím přečtení informováni o hygienických, bezpečnostních i etických zásadách dobrovolnické práce při povodních, pro ČR typickou mimořádnou událostí. Během četby zjistí základní informace o tom, co všechno si vzít s sebou, o práci v zatopených objektech, zacházení s poraněnými živočichy, likvidaci plísní nebo například i o komunikaci dobrovolníka s veřejností a jakým způsobem se chovat během praxe k místním obyvatelům i v dobrovolnickém centru (zákaz konzumace alkoholu). Dobrovolníci při nástupu do služby v dobrovolnickém centru nejsou přezkoušeni ani není zjišťován podrobný zdravotní stav či trestný rejstřík, pouze jsou znovu zdůrazňovány určité body (např. zákaz konzumace alkoholu) a dobrovolníci jsou dále krátce proškoleni o svých právech a povinnostech.

Organizační postup při náboru, organizování a odborné přípravě dobrovolníků Oblastního spolku Českého červeného kříže při mimořádných

Dobrovolníci Červeného kříže působící při mimořádných událostech, jsou členy Červeného kříže. Pro zařazení do Humanitární jednotky Oblastního spolku Českého červeného kříže vyplňují zájemci dotazník, kde kromě kontaktů uvádějí jazykové schopnosti, kvalifikace a kurzy i svá zdravotní omezení. V dotazníku se uvádí, nakolik je zájemce o zařazení flexibilní v případě svolání v minutách během pracovní doby a mimo pracovní dobu a o víkendech.

---

³⁷ Jedná se o text, který je v dispozici na webové adrese:

http://www.kraj-lbc.cz/public/ozivpr/mzp_prirucka_dobrovolnici_povodne_c065153373.pdf. Koordinátorem Václavem Vonáškem je v osobní mailové komunikaci zmiňován jako zásadní.

Při příjmu každého člena se bere do úvahy, zda je zájemce místním obyvatelem nebo momentálně jenom studentem jedné z vysokých škol přechodně žijícím v Českých Budějovicích. Radka Rybáková, roz. Rejhová, tento fakt zdůvodňuje tím, že „má smysl proškolovat jenom ty, kteří po dokončení studia nepřestanou být k dispozici“. Spolupráce je vyžadována nejméně na 5 let. Odborná příprava se odvíjí od toho, v jaké sekci humanitární jednotky působí. V zásadě se vždycky jedná o intenzivní víkendová školení konaná vícekrát do roka, obsah těchto setkání je už charakterizován onou sekci humanitární jednotky.

Odborná příprava zdravotnické sekce

Ošetrovatelskou funkci v rámci humanitární jednotky zajišťuje zejména zdravotnická sekce. Ve zdravotnické sekci působí členové se zkušeností studia zdravotní školy nebo medicíny. Tato sekce se zúčastní jak společných akcí celé humanitární jednotky, tak setkání v rámci sekce. *„Na těch připravují seznamy ošetrovatelského a zdravotnického materiálu, provádí revizi zdravotnického materiálu a hrají se stmelovací hry.“*³⁸

Odborná příprava psychosociální sekce

Psychosociální sekce funguje nejen v rámci humanitární jednotky, ale lidé z ní jsou zároveň členy psychosociálního týmu Jihočeského kraje. Setkání psychosociálního týmu Jihočeského kraje probíhají na základě výměny informací, jsou zaměřena i na vzdělávání a školení. Ta vede hlavně mjr. PhDr. Marie Mezníková, příslušník HZS JČK, ale přednáší zde i další odborníci. Vyloženě členi psychosociální sekce humanitární jednotky Červeného kříže prochází různými kurzy (psychologická první pomoc, Critical incident stress management).

Odborná příprava technické sekce

Příslušníci technické sekce, která má na starosti stavbu vojenských stanů, obsluhu elektrocentrály nebo mimo jiné i zajištění teplometů, při svých setkáních trénují technické zdatnosti těchto výše uvedených činností. Její výcvik probíhá v humanitárním skladu. Zde společně pak členi této sekce trénují stavění stanů, prochází výcvikem na obsluhu elektrocentrály a tak podobně.

---

³⁸ RYBÁKOVÁ, R. Re: Dotazy k vyzkumu k bakalarske praci [elektronická pošta]. Message to: Zuzana Ryšavá. 16. 2. 2012 [cit. 17. 2. 2012]. Osobní komunikace, citováno se svolením autora

Odborná příprava humanitární sekce

„Humanitární sekce zajišťuje administrativní záležitosti evakuačního centra a jeho chod. K dispozici má dokumentaci k vedení evakuačního centra a evidenci evakuovaných. Dále má zajištěný systém nouzového ubytování a při mimořádných událostech poskytuje hygienické balíčky, ošacení apod. Příprava humanitární sekce, jež koordinuje celou humanitární jednotku, probíhá společným cvičením i na pozadí přátelských setkání jejich členů.“³⁹

2. Výsledky dotazování k odborné přípravě dobrovolníků na mimořádné události u sdružení ADRA a Oblastního spolku Českého červeného kříže Oblast psychosociální pomoci

Blok otázek zjišťoval připravenost v oblasti poskytování psychosociální pomoci. K vyhodnocení těchto otázek je třeba zohlednit nejen rozdíl mezi výsledky dobrovolníků ze sdružení ADRA a dobrovolníků ČČK, ale i výsledky dobrovolníků Oblastního spolku ČČK mezi sebou. Je to z důvodu, že ne každý dobrovolník Oblastního spolku ČČK prošel přípravou v psychosociální sekci.

Tabulka č. 1: Vyznáte se v zákonitostech lidského vývoje?

	ANO	NE	CELKEM
ČČK	10	0	10
ADRA	6	4	10

Otázka směřovala k vědomostem, jež jsou předpokladem ke správně vedené psychosociální pomoci. Dobrovolníci sdružení ADRA jsou v tomto slabší než dobrovolníci OS ČČK České Budějovice.

Tabulka č. 2: Dokázal/a jste odhadnout klientovu situaci?

	ANO	NE	CELKEM
ČČK	10	0	10
ADRA	5	5	10

³⁹RYBÁKOVÁ, R. Re: Dotazy k výzkumu k bakalářské práci [elektronická pošta]. Message to: Zuzana Ryšavá. 16. 2. 2012 [cit. 17. 2. 2012]. Osobní komunikace, citováno se svolením autora

Stejně jako předchozí otázka směřuje tato k vědomostem, jež jsou předpokladem ke správně vedené psychosociální pomoci. Stejně jako v předchozí otázce dobrovolníci ADRA v dovednosti odhadu klientovy situace méně zdatní než dobrovolníci OS ČČK České Budějovice.

Tabulka č. 3: Pokud jste poskytoval/a psychosociální pomoc, dokázala jste reagovat na klientovy potřeby?

	ANO	NE	CELKEM
ČČK	10	0	10
ADRA	8	2	10

Další otázka, jež mapuje dovednost spojenou s odhadem správné praxe psychosociální pomoci. Výsledky (viz. tabulky č.1 2 a 3) poukazují na to, že připravenost dobrovolníků sdružení ADRA není podle nastavených standardů psychosociální pomoci 100% jako u dobrovolníků z druhé zkoumané neziskové organizace. Většina dobrovolníků sdružení ADRA je ale po odborné přípravě schopna zareagovat na klienta, přestože na základě informací o odborné přípravě poskytovaná sdružením ADRA se dá polemizovat, zda tyto odpovědi něco vykazují o kvalitě odborné přípravy této neziskové organizace. Dobrovolníci sdružení ADRA jsou totiž nasazení zejména na obnovovací práce a na poskytování psychosociální pomoci, přísluší v této oblasti vzdělanějším osobám. Je ale možné, že podle odpovědí se dobrovolníci řídí nezávisle na předchozí odborné přípravě svým vlastním citem, jak říká v rozhovoru Václav Vonášek, u těchto dobrovolníků funguje poskytování psychosociální pomoci „na lidské bázi“.⁴⁰ Ačkoliv nejsou tito dobrovolníci prioritně nasazení na psychosociální pomoc, setkávají se s postiženými zasaženými katastrofou a musí na ně do jisté míry reagovat.

Oblast informovanosti o řešení specifických situací, se kterými se při nasazení mohou potýkat

Tabulka č. 4: Byl/a jste poučen/a o posttraumatické stresové poruše?

	ANO	NE	CELKEM
ČČK	10	0	10
ADRA	7	3	10

⁴⁰ Srov.příloha III

Na základě výsledných odpovědí na otázku ohledně poučenosti o posttraumatické stresové poruše se situace o připravenosti dobrovolníků mezi neziskovými organizacemi liší. Podle těchto výsledků je třeba do odborné přípravy sdružení ADRA zařadit informace o posttraumatické stresové poruše, přestože jsou dobrovolníci sdružení ADRA nasazováni na obnovovací práce, protože i tak je možný kontakt se zasaženými mimořádnou událostí a dobrovolníci by v těchto případech měli vědět, jak s člověkem v takové situaci jednat, popřípadě na koho dalšího je správné člověka s posttraumatickou stresovou poruchou odkázat.

Tabulka č. 5: Byl/a jste neziskovou organizací poučen/a o řešení problémů založených na etnických a kulturních rozdílech a na takové problémy připraven/a?

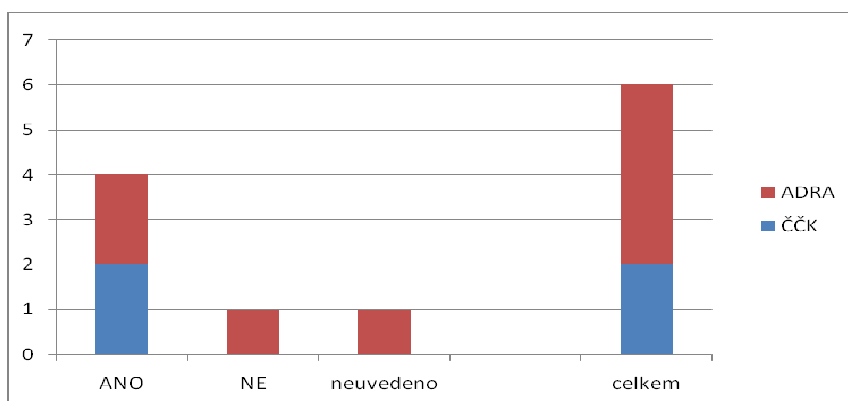
	ANO	NE	CELKEM
ČČK	8	2	10
ADRA	7	3	10

Otázka zkoumá, jak nezisková organizace připravuje dobrovolníky na specifickou situaci. Připravenost dobrovolníků ADRA a OS ČČK České Budějovice je v tomto ohledu srovnatelná.

Tabulka č. 6: Setkal/a jste se při poskytování pomoci s problémem, o kterém Vás během odborné přípravy neinformovali?

	ANO	NE	CELKEM
ČČK	2	8	10
ADRA	4	6	10

Následující graf na obrázku 1 mapuje odpovědi na rozšiřující otázku k otázce: „Setkal/a jste se při poskytování pomoci s problémem, o kterém Vás během odborné přípravy neinformovali?“. Jde o otázku: „Pokud ano, byl/a jste schopen/a je za pomocí svých zdrojů vyřešit?“.

Obrázek 1 Pokud ano, byl/a jste schopen/a je za pomoci svých zdrojů vyřešit?

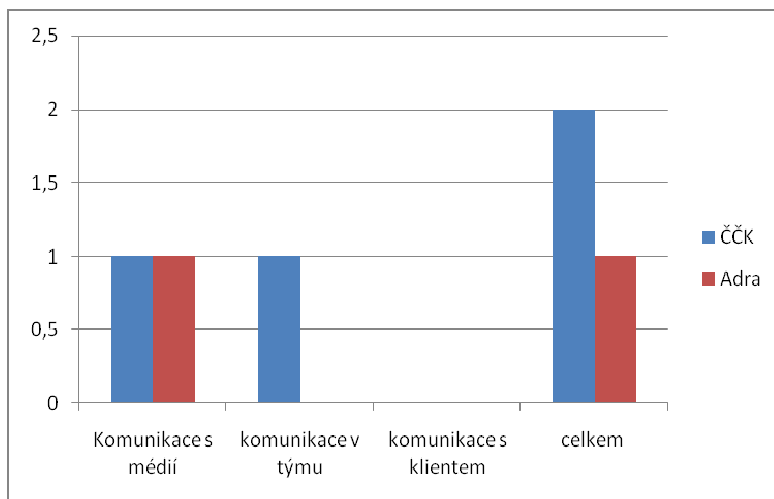
Otázka zkoumá univerzálnost odborné přípravy v tom smyslu, nakolik jsou dobrovolníci po ní v praxi schopni improvizovat. Dvojice dotázaných z Oblastního spolku ČČK České Budějovice (viz. tabulka č. 6), která uvedla, že se během praxe setkali s problémem, o kterém během systémové přípravy nebyli informováni, byli schopni improvizovat a situaci na základě svých zdrojů řešit. Konkrétně nebyli připraveni na jednání s pozůstalými. Výsledky zobrazeny tabulkou č. 6 a obrázkem 1 vyjadřují fakt, že odborná příprava dobrovolníků ČČK je komplexnější než jak tomu je u sdružení ADRA.

Oblast komunikace a poradenství

Tabulka č. 7: Byly během odborné přípravy rozšířeny Vaše komunikační schopnosti?

	ANO	NE	Celkem
ČČK	9	1	10
ADRA	8	2	10

Otázka mapuje názor dobrovolníků na jejich komunikační schopnost po odborné přípravě. Následující graf na obrázku 2 zobrazuje výsledky odpovědi na rozšiřující otázku k otázce zmapované v tabulce č. 7. Otázka zněla: „Pokud ne, cítíte nedostatky v oblasti a) komunikace s médii, b) komunikace v týmu c) komunikace s klientem“ Otázka rozšiřovala odpovědi jednoho respondenta za OS ČČK České Budějovice a dvou respondentů za sdružení ADRA, kteří na otázku: „Byly během odborné přípravy rozšířeny Vaše komunikační schopnosti?“, odpověděli „ne“.

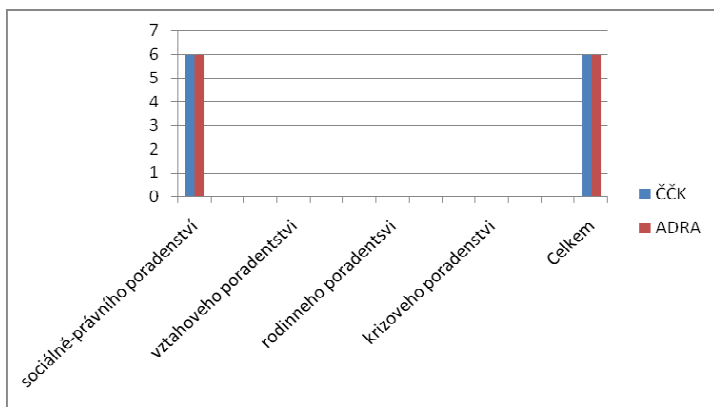
Obrázek 2 Pokud ne, cítíte nedostatky v oblasti a) komunikace s médii, b) komunikace v týmu c) komunikace s klientem

Podle výsledků dotazníkového šetření je vyjádřena potřeba během odborné přípravy Oblastního spolku ČČK České Budějovice klást důraz na trénink komunikace s médii. Stejně tak se potřeba projevila ve stejné míře v dotaznících respondentů sdružení ADRA. Zde na základě dotazníkového šetření je třeba klást také více důraz na rozvoj komunikace v týmu (viz. obrázek 2)

Tabulka č. 8: Byly během odborné přípravy rozvinuty Vaše poradenské schopnosti?

	ANO	NE	Celkem
ČČK	4	6	10
ADRA	4	6	10

Odpovědi na otázku, zda byly během odborné přípravy rozvinuty poradenské schopnosti, vykazují pozoruhodný jev. Dobrovolníci obou neziskových organizací shodně ve stejné míře vyjádřili potřebu více dbát nad rozvoj poradenských schopnosti v oblasti sociálně-právního poradenství (viz. obrázek 3).

Obrázek 3 Pokud ne, cítíte nedostatky v oblasti

Oblast obecných praktických schopností a dovedností

Tabulka č. 9: Měli jste po odborné přípravě dostatečnou představu o svých silných a slabých stránkách?

	ANO	NE	CELKEM
ČČK	9	1	10
ADRA	8	2	10

Odborná příprava dobrovolníků pro Oblastní spolek ČČK České Budějovice a dobrovolníků sdružení ADRA se mezi sebou liší intenzitou času a celkovou dobou strávenou odbornou přípravou. Výsledky z tabulky č. 9 vykazují, že nezáleží tolik na intenzitě odborné přípravy, aby dobrovolník věděl, kde má své slabiny.

Tabulka č. 10: Dokázal/a jste vyhledat a účinně nabídnout navazující služby pomoci?

	ANO	NE	NEUVEDENO	CELKEM
ČČK	8	0	2	10
ADRA	6	4	0	10

Vyhledat a účinně nabídnout navazující pomoc postiženému dokázalo 6 z 10 dotázaných dobrovolníků sdružení ADRA a 8 z 10 dotázaných dobrovolníků z Oblastního spolku ČČK, přitom dva respondenti ČČK nevedli odpověď. Domnívám se, že zmíněná dvojice respondentů se angažuje v sekci, ve které nemají žádnou příležitost ani nutnost vyhledat a nabídnout navazující služby pomoci a že se jedná o členy technické sekce.

Tabulka č. 11: Dbal/a jste o dodržení psychohygieny v praxi?

	ANO	NE	CELKEM
ČČK	7	3	10
ADRA	6	4	10

Otázka zkoumá připravenost dobrovolníka v praktické záležitosti. Výsledky jsou velmi podobné.

Tabulka č. 12: Byl/a jste poučen/a o nutnosti supervize?

	ANO	NE	CELKEM
ČČK	8	2	10
ADRA	6	4	10

O nutnosti supervize nebyl poučen větší počet dobrovolníků ADRA než u OS ČČK České Budějovice.

Tabulka č. 13: Dokázal/a jste vést o svých akcích dokumentaci?

	ANO	NE	CELKEM
ČČK	10	0	10
ADRA	5	5	10

Ve vedení dokumentace jsou dobrovolníci za Oblastní spolek ČČK připraveni ve 100 % zjišťovaných případech, 5 z 10 dobrovolníků sdružení ADRA připraveno na vedení dokumentace na základě odpovědí není. Podle těchto výsledků by sdružení ADRA mělo své dobrovolníky ve vedení dokumentace proškolit, protože jde o důležitý informační a komunikační prvek mezi jednotlivými turnusy nasazených, ačkoliv se může jednat „jen“ o obnovovací práce.

Tabulka č. 14: Máte přehled o odpovídajících zákonech humanitární pomoci?

	ANO	NE	CELKEM
ČČK	6	4	10
ADRA	4	6	10

O odpovídajících zákonech humanitární pomoci má přehled jen 40 % dotázaných za sdružení ADRA a 60 % dotázaných za OS ČČK. Ačkoliv dobrovolníci obou organizací pracují pod koordinátorem, jsou pořád za své chování během nasazení odpovědní, proto na základě analýzy výsledku by měli být dobrovolníci před vpuštěním do akce alespoň krátce proškoleni o takových legislativních opatřeních.

Názor respondentů na celkovou dostatečnost odborné přípravy

Tabulka č. 15: Odbornou přípravu vnímáte celkově jako

	Dostačující	Nedostačující	CELKEM
ČČK	9	1	10
ADRA	8	2	10

Dobrovolník Červeného kříže, pro něhož byla předchozí příprava nedostačující, uvádí, že „je spousta kurzů ohledně krizové intervence“ a že vzhledem k finančním možnostem byla nabídnuta vcelku uspokojivá příprava“ a že „nejvíc je naučí praxe“.

První ze dvojice dobrovolníků sdružení ADRA, jež odbornou přípravu považuje za nedostačující, se vyjádřil optimisticky, že se příprava neustále zlepšuje (v dotazníku se zmiňuje o setkání „povodňových“ koordinátorů v dubnu roku 2011). Je pozoruhodné, že onen respondent na základě odpovědí v dotazníku neřešil během nasazení větší problém. Nedostatky vnímal jenom v oblasti sociálně-právního poradenství (podle jeho písemného vyjádření – „trochu“). Druhý respondent, který posuzuje odbornou přípravu u sdružení ADRA jako nedostačující, shledal svou připravenost nedostatečnou ve více oblastech. V zásadě nedokázal aplikovat odbornou přípravu na základní konsekvence nasazení. Těmi je zde myšleno to, že nedokázal vyhledat a účinně nabídnout navazující pomoc. Ačkoliv se dotýčný nesetkal při poskytování pomoci s problémem založeným na etnických a kulturních rozdílech, nemyslí si, že by byl na takové problémy dostatečně připraven a o řešení takových situací poučen. Jiný respondent, jenž se rovněž vyjádřil, že nedokázal odhadnout klientovu situaci a ani vyhledat a účinně nabídnout navazující služby pomoci, vnímá odbornou přípravu při sdružení ADRA jako dostačující. Jeho postoj je nejspíš charakterizován tím, že se během praxe nepotýkal s problémem, o kterém nebyl během systémové přípravy poučen. Dále tady určitě

zafungovalo vedení koordinátorem se spoluprací týmu, ačkoliv dotyčný respondent konkrétně svou komunikaci v týmu shledává nedostatečnou.⁴¹

Diskuze

Ověření hypotéz:

1. Nábor a organizování dobrovolníků na mimořádné události se u neziskových organizací mezi sebou liší

První hypotéza se potvrdila. OS ČČK České Budějovice organizuje své dobrovolníky dlouhodobě. Při náboru zjišťuje zdravotní stav dobrovolníka. Dobrovolník se může přihlásit kdykoliv během roku a může se specializovat ve čtyřech sekcích: zdravotnické, humanitární, technické a psychosociální.

Sdružení ADRA nabírá dobrovolníky až během mimořádné události. Vzhledem k charakteru náboru a využití takových dobrovolníků, není zjišťován jejich zdravotní stav. Dobrovolníci jsou nasazováni na obnovovací práce.

Diecézní charita České Budějovice pro mimořádné události nenabírá ani neorganizuje žádné dobrovolníky.

2. Odborné přípravy dobrovolníků na mimořádné události se u neziskových organizací mezi sebou liší.

Hypotéza se rovněž potvrdila. Odborná příprava dobrovolníků při OS ČČK České Budějovice probíhá pravidelně několikrát do roka formou cvičení a přednášek a specializuje dobrovolníky ve čtyřech sekcích. Odborná příprava sdružení ADRA, jež mají tito dobrovolníci před nasazením za sebou, je založena jen na přečtení „příručky dobrovolníka“ a krátkém ústním poučení koordinátorů. Diecézní charita České Budějovice při mimořádných událostech nepracuje s žádnými dobrovolníky.

---

⁴¹ Zdroj: výsledky šetření

ZÁVĚR

Cíl práce, jímž bylo prošetřit, jakou odbornou přípravou prošli dobrovolníci v neziskových organizacích působících v Jihočeském kraji a zda se z pohledu těchto dobrovolníků jejich výcvik dostatečně osvědčil v praxi, se do jisté míry naplnit podařilo. Bohužel jsem nenašla kromě Standardů psychosociální krizové pomoci zaměřené na průběh a výsledek, které byly sestaveny pro potřeby pouze jednoho druhu dobrovolnické práce při mimořádných událostech, žádné jiné měřítko, kterým jsem se při provádění výzkumu mohla řídit. Moje doporučení neziskovým organizacím k inovacím odborných příprav lze stěží chápat jako dogma, do jisté míry ale podnětné jsou.

Provedený výzkum prozkoumal situaci náboru a organizování dobrovolníků na mimořádné události v těch nestátních neziskových organizacích, které se už v minulosti během mimořádných událostech angažovaly. Jde o sdružení ADRA, Oblastní spolek ČČK České Budějovice a Diecézní charitu České Budějovice. Během výzkumu bylo zjištěno, že Diecézní charita České Budějovice během mimořádných událostí dobrovolníky nezapojuje. Sdružení ADRA v Jihočeském kraji a Oblastní spolek ČČK dobrovolníky během mimořádných událostí nasazují a jejich způsob nabírání a organizování dobrovolníků na mimořádné události se mezi sebou liší. Dobrovolníci při Oblastním spolku ČČK České Budějovice jsou organizováni dlouhodobě a specializují se ve čtyřech sekcích. Jejich odborná příprava se odvíjí od charakteru sekce humanitární jednotky. Dobrovolníci sdružení ADRA jsou nabíráni situačně a jejich odborná příprava není spojená s pravidelným praktickým výcvikem; dobrovolníci mají k dispozici pouze texty a doporučení před nasazením na místě mimořádné události. Vzhledem k tomu se velmi liší i připravenost dobrovolníků mezi Oblastním spolkem ČČK České Budějovice a sdružením ADRA, jež byla další oblast, kterou jsem chtěla v této práci zmapovat.

Zatímco dobrovolníci pod sdružením ADRA jsou nasazováni zejména na obnovovací práce, dobrovolníci pod Oblastním spolkem ČČK České Budějovice jsou dlouhodobě organizováni a proškolení na specifickou činnost podle sekce humanitární jednotky. Sekce jsou čtyři – zdravotnická, psychosociální, humanitární a technická, přitom všichni

tito dobrovolníci mají za sebou povinně kurz první pomoci. Dlouhodobé pravidelné proškolení se podle výsledků šetření projevilo v několika oblastech, ve kterých nad dobrovolníky sdružení ADRA výrazně vynikají.

Dle odpovědí dotazníkových respondentů za sdružení ADRA a podle informací o jejich odborné přípravě a jejich náplni nasazení dále k jejich současné odborné přípravě doporučuji před nasazením dobrovolníky proškolit o činnosti integrovaného záchranného systému a jeho jednotlivých složek, aby byl dobrovolník schopen se v problematice orientovat a tak mohl vyhledat a účinně nabídnout navazující pomoc. Dále je nutné zařadit školení o sociálně-právním poradenství, zaučit vedení dokumentace a alespoň ve zkratce je těsně před nasazením seznámit s odpovídajícími zákony humanitární pomoci, aby bylo jisté, že dobrovolníci byli s nimi seznámeni (doporučuju jim k tomu i dát k dispozici na nastudování na web a ještě i fyzickou podobu k nahlédnutí v infocentru). K oblasti komunikace doporučuji klást větší důraz na komunikaci s médii (přestože se spíše jedná o dovednost tiskového mluvčího). Na základě dotazníkových odpovědí bylo by vhodné i před nebo během nasazení vyvinout stmelovací aktivity týmů, aby komunikace v týmu byla také „stoprocentní“. Dále je nutné dobrovolníky připravit na možné specifické situace, se kterými by se během nasazení mohli potýkat. Jde o případy, jak poznat člověka trpící posttraumatickou stresovou poruchou, pokud by se s ním setkali, aby věděli jak s ním komunikovat a s kým ho kontaktovat. Druhou takovou specifickou situací při poskytování pomoci může být problém založený na kulturních nebo etnických rozdílech. Doporučuji před nasazením dobrovolníky poučit o možnosti výskytu takových situací. Myslím tím, že by bylo vhodné vždy na základě dostupných informací získaných monitoringem, pokud mezi postiženými bude například romská rodina, zpravit své dobrovolníky, jakým způsobem k jejím členům mají přistupovat kvůli eliminaci možných komunikačních komplikací.

Na základě odpovědí dotazníkových respondentů ze sdružení ADRA a na základě informací o jejich odborné přípravě a jejich náplni nasazení navrhuji k současné odborné přípravě dobrovolníků na mimořádné události Oblastního spolku ČČK zařadit do odborné přípravy všech sekcí nácvik sociálně-právního poradenství. Dále doporučuji během odborné přípravy klást větší důraz než doposud na trénink komunikace s médii, neboť zde byla vyjádřena také tato potřeba, přestože se jedná o dovednost pro management či tiskového mluvčího. Stejně jako pro sdružení ADRA

doporučuji pro Oblastní spolek ČČK dobrovolníky před nasazením poučit o způsobu řešení možného problému založeného na kulturních a etnických rozdílech. Dalším poznatkem je, že je třeba dobrovolníky proškolit o odpovídajících zákonech humanitární pomoci.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Dobrovolníci v neziskových organizacích. Praha: ICN, o. p. s. , 2001. ISBN: 80-86423-05-0.

BAŠTECKÁ, B. a kol. *Terénní krizová práce: psychosociální intervenční týmy.* Praha: Grada, 2005. ISBN: 80-247-0708-X.

HARTL, P.; HARTLOVÁ, H.: *Psychologický slovník.* Praha: Portál, s. r. o. 2004. ISBN: 80-7178-303-X.

KROUPA, M.; ŘÍHA, M. *Integrovaný záchranný systém.* 4. vydání. Praha: ARMEX PUBLISHING s. r. o. 2011. ISBN: 978-80-87451-01-4.

REKTOŘÍK, J. a kol. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení.* Vydání II. Praha: Ekopress, 2007. ISBN: 978-80-86929-25-5.

SMETANA, M. *Dobrovolnictví v krizovém plánování.* Ostrava: VŠB- Technická univerzita Ostrava, 2008. ISBN: 978-80-248-1714-9.

ŠEDIVÝ, M.; MEDLÍKOVÁ, O. *Úspěšná nezisková organizace.* Praha: Grada Publishing, a. s. 2009. ISBN: 978-80-247-2707-3.

ŠENOVSKÝ, M.; ADAMEC, V.; HANUŠKA, Z. *Integrovaný záchranný systém.* Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství v Ostravě, 2005. ISBN: 80-86634-55-8.

ŠENOVSKÝ, M.; ADAMEC, V.; HANUŠKA, Z. *Integrovaný záchranný systém.* 2. vydání. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství v Ostravě, 2007. ISBN: 978-80-7385-007-4.

ŠTOREK, A.; ALBERT, R. *Humanitární jednotky Českého červeného kříže.* Praha: Úřad Českého červeného kříže, 2003.

ŠVEJNOHA, J. *Historie Červeného kříže.* Praha: Úřad Českého červeného kříže, 2008. ISBN: 978-80-87036-28.

TOŠNER, J.; SOZANSKÁ, O. *Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích.* Praha: Portál, 2006. ISBN: 80-7367-178-6.

VYKOPALOVÁ, H. *Krize a psychosociální pomoc*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2007. ISBN: 978-80-7318-621-0.

ZEMAN, M. ; MIKA, O. J. *Integrovaný záchranný systém*. Brno: Vysoké učení technické, Fakulta chemická, Purkyňova 464/118, 612 00 Brno, 2007. ISBN: 978-80-214-3448-6.

Legislativní dokumenty:

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 126/1992 Sb. o ochraně znaku a názvu Červeného kříže a o ČSČK

Internetové zdroje:

ADRA Česká republika [online]. Praha: ADRA Česká republika. Praha: Adra Posl. úpravy 11. 2. 2011 [cit. 2011-02-11]. Dostupné na WWW: <http://www.adra.cz>.

Caritas Internationalis [online] Vatican City State: Caritas Internationalis, Posl.úpravy 6. 1. 2012. [cit. 2012-01-06]. Dostupné na WWW: <http://caritas.org>.

Český červený kříž. Oblastní spolek České Budějovice [online] České Budějovice: Oblastní spolek ČČK České Budějovice. Posl. úpravy 5. 11. 2011 [cit. 2011-11-05]. Dostupné na WWW: <http://cckeb.cz>.

ČČK- oficiální stránky [online] Praha: Český červený kříž. Posl. úpravy 4. 11. 2011 [cit. 2011-11-04]. Dostupné na WWW: http://www.cervenykriz.eu/cz/cz_root.aspx.

Diecézní charita České Budějovice [online] České Budějovice. Posl. úpravy 1. 2. 2011 [cit. 2011-02-01]. Dostupné na WWW: <http://dchcb.cz>.

Dobrovolnik.cz [online] Praha: HESTIA, o. s. - Národní dobrovolnické centrum. Posl. úpravy 24. 2. 2011 [cit. 2011-02-24]. Dostupné na WWW: <http://www.dobrovolnik.cz>.

Dobrovolníci.cz. Příležitosti pro dobrovolníky v ČR a zahraničí [online]. Praha: INEX - Sdružení dobrovolných aktivit. Posl. úpravy 8. 3. 2011 [cit. 2011-03-08]. Dostupné na WWW: <http://www.dobrovolnici.cz>.

Charita Česká republika [online] Praha: Charita Česká republika. Posl. úpravy 1. 2. 2011 [cit. 2011-02-01]. Dostupné na WWW: <http://www.charita.cz>.

Další zdroje:

RYBÁKOVÁ, R. Re: Dotazy k vyzkumu k bakalarske praci [elektronická pošta]. Message to: Zuzana Ryšavá. 16. 2. 2012.

TLAPÁK, R. Re: Vyzkum. [elektronická pošta]. Message to Zuzana Ryšavá. 23. 3. 2011.

VONÁŠEK, V. Doplnujici dotazy k vyzkumu k BP [elektronická pošta]. Message to: Zuzana Ryšavá. 6. 3. 2012.

SEZNAM ZKRATEK

ECHO- European Commission Humanitarian aid and civil protection

ČČK- Český červený kříž

HZS ČR- Hasičský záchranný sbor České republiky

CHČR- Charita Česká republika

IZS- integrovaný záchranný systém

MU-mimořádná událost

OS ČČK České Budějovice- Oblastní spolek Českého červeného kříže České Budějovice

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha I. - Návrh Dohody o spolupráci Jihočeského kraje a účastníků Panelu nestátních neziskových organizací při přípravě na mimořádné události a krizové situace a při jejich řešení

Příloha II. - přepis rozhovoru s koordinátorem sdružení ADRA

Příloha III. - přepis rozhovoru s koordinátorem Oblastního spolku Českého Červeného kříže

Příloha IV. - Dotazník pro dobrovolníka

ABSTRAKT

RYŠAVÁ, Z. *Připravenost dobrovolníků u neziskových organizací při mimořádných událostech v Jihočeském kraji*. České Budějovice 2012. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra praktické teologie. Vedoucí práce Š. Kavan.

Klíčová slova: dobrovolnictví, nezisková organizace, mimořádná událost, Jihočeský kraj, odborná příprava.

Práce se zabývá organizací a odbornou přípravou dobrovolníků na mimořádné události u neziskových organizací v Jihočeském kraji. Teoretická část nastiňuje problematiku dobrovolnictví při mimořádných událostech a představuje nestátní neziskové organizace, které už v minulosti působily při mimořádných událostech v Jihočeském kraji a o kterých se předpokládá, že během mimořádných události zapojují svoje dobrovolníky. Praktická část představuje samotný výzkum situace organizace a odborné přípravy dobrovolníků na mimořádné události v Jihočeském kraji u Oblastního spolku Českého červeného kříže České Budějovice a sdružení ADRA.

ABSTRACT

Readiness of volunteers in non-profit organizations for emergencies in South Bohemia region

Keywords: Volunteering, non-profit organization, emergency, South Bohemia region, professional training

The thesis deals with the organization and professional training of volunteers for emergency in non-profit organizations on South Bohemia region. Theoretical part shows the issue of volunteerism in emergencies and introduces the non-governmental non-profit organizations, which have previously operated in emergencies in South Bohemia and which have been assumed the involvement of their volunteers. Practical part presents the actual research a situation of the organization and professional training of volunteers for emergencies in South Bohemia by the Regional association of Red Cross České Budějovice and ADRA asociation.

**DOHODA O SPOLUPRÁCI
JIHOČESKÉHO KRAJE**

a

**ÚČASTNÍKŮ PANELU NESTÁTNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ
PŘI PŘÍPRAVĚ NA MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI A KRIZOVÉ SITUACE
A PŘI JEJICH ŘEŠENÍ**

(SON/KHEJ/002/2010)

I.

Účastníci dohody

1. Jihočeský kraj
se sídlem U Zimního stadionu 1952/2, 370 76 České Budějovice
Plátce DPH
IČ 70890650, DIČ CZ70890650
Bankovní spojení: 199783021/0300
zastoupený Mgr. Jiřím Zimolou, hejtmanem Jihočeského kraje
- a
2. Dále uvedené nestátní a neziskové organizace spolupracující v rámci Panelu nestátních a neziskových organizací Jihočeského kraje (dále jen „účastníci Panelu NNO“):
  - 2.1. Oblastní spolek Českého červeného kříže České Budějovice
se sídlem Husova 20, 370 23 České Budějovice
IČ 425851
zastoupený Hanou Vacovskou, ředitelkou Úřadu Oblastního spolku Českého červeného kříže
  - 2.2. Občanské sdružení ADRA
se sídlem Klikatá 1238/90c, 258 00 Praha 5 – Jinonice
IČ 61388122
zastoupené Janem Bártou, výkonným ředitelem
  - 2.3. Diecézní charita České Budějovice
se sídlem Kanovnická 16, 370 01 České Budějovice
IČ 45018316
zastoupená Romanem Tlapákem, zástupcem ředitele
  - 2.4. SHČMS Krajské sdružení hasičů kraj Jihočeský
se sídlem Lannova 63, 370 01 České Budějovice,

IČO 71176110

zastoupené Václavem Žížkou, starostou SH ČMS Jihočeského kraje

(dále jen „Panel NNO“),

přičemž všichni zástupci účastníků Panelu NNO dle bodu I. odst. 2 prohlašují, že jsou oprávněni tuto dohodu s Jihočeským krajem a ostatními účastníky Panelu NNO podepsat a uzavřít.

II.

Úvodní ustanovení

1. Jihočeský kraj (dále jen „Kraj“) – orgány Kraje zajišťují přípravu na mimořádné události a krizové situace a jejich řešení včetně koordinace provádění záchranných a likvidačních prací a ochrany obyvatelstva na správním obvodu Jihočeského kraje, to vše v rozsahu a za podmínek stanovených především zákonem č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému (zákon o IZS), zákonem č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (krizový zákon), zákonem č. 222/1999Sb., o obraně ČR, a jejich prováděcích předpisů, vše ve znění pozdějších předpisů.
2. Nestátní a neziskové organizace (dále jen „NNO“) - jsou občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, církve a náboženské společnosti nebo právnické osoby církve nebo náboženské společnosti evidované podle zákona upravujícího postavení církví a náboženských společností, které mimo jiné poskytují pomoc při přírodních, ekologických nebo humanitárních katastrofách a při ochraně a zlepšování životního prostředí.
3. Panel NNO Jihočeského kraje uvedených v článku I bodu 2 této dohody se rozumí volné sdružení účastníků Panelu NNO za účelem jejich koordinace při poskytování sil, prostředků a činností Kraji při řešení mimořádných událostí a krizových situací.
4. Koordinátorem Panelu NNO je na základě vzájemné dohody účastníků ustanoven vždy jeden účastník Panelu NNO. Souhlas účastníků se jmenováním koordinátora je deklarován podpisem této dohody.
5. Silami, prostředky a činnostmi se pro účely této dohody rozumí
  - a) silami - členové a dobrovolníci NNO, kteří jsou účastníky Panelu NNO a jsou schopni na výzvu poskytnout pomoc za účelem zmírnění nebo odstraňování následků mimořádných událostí a krizových situací. Členové a dobrovolníci mohou být laici i odborníci ve svých oborech, kteří mají s NNO uzavřenu smlouvu, která je připravuje na výkon dobrovolnické pomoci nebo jsou členy NNO zapojené do Panelu NNO,
  - b) prostředky – technické, dopravní, úklidové, čistící nebo desinfekční prostředky, náhradní ošacení a jiné vhodné předměty pro zabezpečení humanitární pomoci, které mohou být distribuovány postiženému obyvatelstvu nebo budou použity silami jednotlivých NNO ke zmírnění nebo odstraňování následků mimořádné události nebo krizové situace,
  - c) činnostmi - poskytování doplňkové pomoci zdravotní, humanitární, sociální, psychosociální, psychologické nebo nouzového přežití v souladu s cílem a posláním jednotlivých účastníků Panelu NNO.
6. Mimořádnou událostí pro účely této dohody je škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činnostmi člověka, přírodními vlivy, a také havárie ohrožující život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací a jejich koordinaci hejtmanem dle § 11 zákona o IZS.
7. Krizovou situací je mimořádná událost, při níž je vyhlášen stav nebezpečí nebo nouzový stav nebo stav ohrožení státu nebo válečný stav.

III.

Předmět dohody

1. Účastníci Panelu NNO se zavazují spolupracovat v rámci Panelu NNO s Krajem při přípravě na mimořádné události a krizové situace a při jejich řešení v rozsahu a za podmínek uvedených v této dohodě.
2. Hlavním záměrem je spolupráce a koordinace činnosti a poskytování sil a prostředků účastníků Panelu NNO za účelem pomoci Kraji prostřednictvím koordinátora Panelu NNO.
3. Pomoc Kraji účastníky Panelu NNO spočívá především v poskytnutí jejich sil, prostředků a činností k zabezpečování pomoci postiženému obyvatelstvu na stanoveném území zasaženém mimořádnou událostí nebo krizovou situací. Jedná se o pomoc při evakuaci obyvatelstva, poskytování první pomoci, pečovatelské služby, pomoc při poskytování nouzového ubytování, stravování a ostatních opatření nouzového přežití, humanitární pomoci, pomoci psychologické, psychosociální, sociální nebo duchovní.

IV.

Spolupráce účastníků Panelu NNO

1. Účastníci Panelu NNO jsou zastoupeni vždy dvěma zástupci, kteří jsou oprávněni v rámci Panelu NNO za účastníka jednat. Seznam zástupců s uvedením kontaktních údajů včetně dvou zástupců určených za Kraj, kontaktní spojení na dispečink koordinátora a krizový štáb kraje je uveden v příloze č. 1 této dohody (plán vyzoomění). Za správnost a aktuálnost údajů odpovídá příslušný účastník Panelu NNO a zástupci Kraje a minimálně jedenkrát do roka, zpravidla k 1. lednu daného roku, jej zasílá koordinátorovi.
2. Dohodou účastníků Panelu NNO se vlastní koordinací Panelu NNO pověřuje Oblastní spolek Českého červeného kříže České Budějovice, IČ 00425851, zastoupený ředitelem úřadu oblastního spolku nebo jím písemně pověřenou osobou (dále jen „Koordinátor“). Účastníci Panelu NNO se zavazují, že úlohu Koordinátora budou respektovat v rozsahu této dohody.
3. Aktivace a ukončení Panelu NNO bude provedeno podle druhu, charakteru a rozsahu mimořádné události nebo krizové situace na základě pokynu vedoucího Krizového štábu Jihočeského kraje (dále jen „krizový štáb kraje“) cestou Koordinátora.
4. V době aktivace Panelu NNO je koordinace jeho účastníků realizována prostřednictvím pro tyto účely zřízeného dispečinku Koordinátora, který je současně pověřen ke komunikaci s jednotlivými účastníky Panelu NNO a ke komunikaci s krizovým štábem kraje. Koordinátor je zastoupen prostřednictvím svého člena v krizovém štábu kraje.
5. Územní působnost Panelu NNO a jeho Koordinátora je omezena na území Jihočeského kraje

V.

Úkoly účastníků Panelu NNO

1. Koordinátor
  - a) organizuje minimálně jedenkrát v kalendářním roce setkání zástupců účastníků Panelu NNO a Kraje za účelem výměny zkušeností a informací, nebo při přípravě cvičení,
  - b) vede evidenci o silách, prostředcích a činnostech účastníků Panelu NNO využitelných při řešení mimořádných událostí a krizových situací a jejich územní dostupnosti; tuto evidenci předává v jednom vyhotovení zástupcům Kraje,
  - c) vede aktualizovaný plán vyzoomění účastníků Panelu NNO a v jednom vyhotovení jej zasílá v elektronické podobě účastníkům Panelu NNO a zástupcům Kraje, minimálně jedenkrát do roka, zpravidla do 15. ledna daného roku.

- d) prověřuje minimálně jedenkrát v kalendářním roce plán vyrozumění účastníků Panelu NNO a zástupců Kraje navázáním spojení se všemi účastníky pomocí telekomunikačního zařízení a zpětným potvrzením přijetí informace. Koordinátor je povinen o výsledku prověrky informovat v rámci prověření zástupce Kraje.
- e) vede zápisy z jednání Panelu NNO.

Při aktivaci Panelu NNO

- f) oznamuje účastníkům Panelu NNO jeho aktivaci a aktivaci dispečinku Koordinátora, pokud tato souvisí s plněním úkolů ostatních účastníků Panelu NNO dle této dohody. Dispečink Koordinátora prověřuje kontakty podle plánu vyrozumění a ověřuje dostupnost sil a prostředků jednotlivých účastníků Panelu NNO,
- g) ukládá, cestou dispečinku Koordinátora, úkoly jednotlivým účastníkům Panelu NNO podle požadavků Kraje,
- h) koordinuje činnost Panelu NNO tak, aby byla pomoc zabezpečena rovnoměrně/plošně na celém postiženém území,
- i) organizuje dle potřeby společná jednání zástupců účastníků Panelu NNO, z těchto jednání pořizuje zápisy,
- j) poskytuje účastníkům Panelu NNO jedenkrát denně, případně v jiném smluveném intervalu, přehlednou zprávu o celkové situaci a činnosti Panelu NNO,
- k) poskytuje podle svých možností a možností účastníků Panelu NNO podporu jejich silám určeným k využití pro Kraj,
- l) poskytuje vedoucímu krizového štábu kraje jedenkrát denně, případně v jiném intervalu stanoveném vedoucím krizového štábu kraje hlášení o činnosti Panelu NNO.

2. Účastníci Panelu NNO

- a) účastní se setkání zástupců účastníků Panelu NNO,
- b) na základě výzvy předávají Koordinátorovi aktuální evidenci o silách, prostředcích a činnostech využitelných pro řešení mimořádných událostí a krizových situací pro potřeby Kraje a jejich územní dostupnosti,
- c) předávají Koordinátorovi aktuální údaje do plánu vyrozumění,
- d) účastní se prověření plánu vyrozumění účastníků Panelu NNO,
- e) zpracovávají „Plán krizové připravenosti“ dle krizového zákona a jeho prováděcích předpisů.

Po aktivaci Panelu NNO účastníci Panelu NNO

- f) spolupracují s dispečinkem Koordinátora za účelem maximálního využití sil, prostředků a činností pro pomoc Kraji,
- g) oznamují dispečinku Koordinátora přehled sil, prostředků a činností určených k využití pro Kraj a podle svých možností a v souladu s pokyny dispečinku Koordinátora zabezpečují pomoc postiženému obyvatelstvu,
- h) oznamují dispečinku Koordinátora požadavek na chybějící síly, prostředky a činnosti na zabezpečení pomoci postiženému obyvatelstvu na území stanoveném Koordinátorem,
- i) poskytují pomoc v rozsahu pokynů vedoucího krizového štábu kraje,
- j) vedou v souladu s pokyny vedoucího krizového štábu kraje průkaznou evidenci o použitých silách, prostředcích a činnostech využitých v rámci poskytované pomoci postiženému obyvatelstvu při řešení mimořádné události nebo krizové situace,
- k) poskytují Koordinátorovi jedenkrát denně, případně v jiném Koordinátorovi stanoveném intervalu, zprávu o své činnosti ve prospěch Panelu NNO.

3. Kraj

- a) účastní se setkání zástupců účastníků Panelu NNO,
- b) účastní se cvičného vyrozumění účastníků Panelu NNO,
- c) spolupracuje s Koordinátorem při evidenci sil, prostředků a činností účastníků Panelu NNO využitelných pro pomoc při řešení mimořádných událostí a krizových situací a jejich územní dostupnosti,
- d) informuje účastníky Panelu NNO o rozsahu poskytované pomoci ve smyslu pokynu vedoucího krizového štábu a o náležitostech vedení dokumentace,

- e) oznamuje dispečinku Koordinátora, které síly, prostředky a činnosti jsou starosty postižených obcí vyžadovány pro pomoc postiženému obyvatelstvu,
- f) přispívá, na základě konkrétní smlouvy, na přípravu a podporu činnosti jednotlivých účastníků Panelu NNO a na účast na plánovaných cvičeních složek IZS, při kterých bude procvičována činnost Panelu NNO.

VI.

Ostatní ujednání

1. Strany dohody se zavazují plnit své závazky vyplývající z této dohody v duchu vstřícné spolupráce a dobré vůle, a to bez prosazování zájmů mimo předmět dohody.
2. Koordinátor a Kraj se zavazují nezasahovat do samostatnosti a nezávislosti účastníků Panelu NNO.
3. Tuto dohodu lze vypovědět písemnou výpovědí s udáním důvodu, podepsanou statutárním zástupcem účastníka doručenou všem účastníkům dohody. Výpovědní lhůta činí šest měsíců a její běh počíná prvním dnem měsíce následujícího po doručení výpovědi. Po uplynutí výpovědní lhůty končí i spolupráce účastníka v rámci Panelu NNO.
4. Strany dohody se dohodly, že pro případ, že tuto dohodu vypoví Koordinátor, Kraj nebo se počet účastníků Panelu NNO zúží na dva, posledním dnem výpovědní lhůty výpovědi podané Koordinátorem, Krajem nebo třetím účastníkem dohody zaniká Panel NNO a tato dohoda.
5. Strany dohody se dohodly, že rozšíření o nového účastníka dohody lze uskutečnit písemným, všemi účastníky dohody podepsaným, dodatkem k dohodě.

VII.

Závěrečná ujednání

1. Na důkaz souhlasu s obsahem této dohody a své pravé, svobodné a vážné vůle je tato dohoda po přečtení jejími účastníky vlastnoručně podepsána.
2. Dohoda je vyhotovena v pěti originálech, z nichž každý účastník dohody obdrží po jednom.
3. Změny této dohody jsou možné pouze písemným číslovaným dodatkem podepsaným všemi účastníky dohody. To se týká i změny v osobě koordinátora panelu NNO.
4. Změny v příloze č. 1 (plán vyrozumění) není nutné provádět formou dodatku k této dohodě.
5. Přehled sil, prostředků a činností nabízených k pomoci postiženému obyvatelstvu při řešení mimořádných událostí v rámci Panelu NNO není nedílnou součástí této dohody.

V Č. Budějovicích dne .....

Kraj:

Koordinátor, účastník Panelu NNO:

.....

.....

Mgr. Jiří Zimola

Hana Vacovská

hejtman

ředitelka

Úřad OS ČČK České Budějovice

Účastníci Panelu NNO:

Jan Bárta
výkonný ředitel
Občanské sdružení ADRA
Jihočeského kraje

Roman Tlapák
zástupce ředitele
Diecézní charita České Budějovice

Václav Žižka
starosta
SH ČMS

Příloha II.

Z: Dělam interview s panem Vonáškem- je to koordinátor sdružení Adra, koordinátor dobrovolníků a já jsem si ho pozvala na interview, abych se něco dozvěděla, jak probíhá jejich systémová příprava

Tak chtěla jsem se zeptat, jakým způsobem ty dobrovolníky přijímáte? Jestli probíhá nějaké výběrové řízení nebo může kdokoliv přijít nebo jestli jsou vůbec nějaké kritéria?

V: Takže pokud teda hovoříme o dobrovolnících pro mimořádnou událost, tam tam je vždycky situace taková, že na začátku je hrozný chaos a vybudování vlastně samotného dobrovolnického centra je hrozně náročný organizačně i po stránce lidský, protože sice poslední dobou už existuje trošku takový systémovější zastřešení ze strany neziskovek, řekněme to znamená i Adry; ale pořád je to ani postaveno na dobrovolnej bázi. To znamená, že získávání dobrovolníků probíhá poněkud odlišně než u klasického dobrovolnického centra. My nemáme možnost zjišťovat například zdravotní stav do podrobnosti nebo výpis z trestního rejstříku. Nebo další náležitosti. A zkrátka a dobře; tedy přijímáme dobrovolníky, kteří jsou ochotni pracovat. Vypadá ten nábor tak, že hned v těch prvních hodinách, kdy se rozhodneme jít do akce, se uveřejní kontakt, na který se můžou dobrovolníci hlásit. A ta povodeň nebo ta mimořádná... ten krizovej stav si nevybírám, kde bude. Že to je v jižních Čechách, tak to je náhoda, ale zrovna tenhle rok bylo na více místech, zejména teda v severních Čechách – mluvím o roku 2010, jo?- A o rok nebo o dva předtím to byl Nový Jičín, takže ta působnost je- dá se říct- celorepubliková a my nejsme schopný dopředu říct, kde se to bude odehrávat a nejsme schopny vybudovat struktury typu hasičská záchranná služba, který budou mít rajón v tom místě a tam zasahovat; a tím se to podstatně liší. Takže v první fázi se teda provádí základní monitoring, to znamená – ty nejochotnější lidi, kteří jsou na místě první a dá se říct představitelé Adry, tak zjišťují přímo na místě, jaká je situace. Podle toho vstupují do jednání jednak teda s orgánem místní samosprávy, případně i dalšíma organizacema, a vytváří se rozhodnutí, jestli teda se tam bude na tom místě samém vytvářet nějaká aktivita nebo ne. Pokud ano, pokud se rozhodne, že ano, tak z prostředků většinou církve Adventistů se tam někde zřizuje základna, ale taky se stává, že tu základnu poskytuje například městský úřad : typ třeba tělocvična a nebo mateřská školka nebo něco na ten způsob. Tam se zřídí základna- dobrovolnický centrum plus dejme tomu zajištění stravování a samozřejmě noclehů. Uveřejňuje se telefonní číslo, na který se můžou dobrovolníci hlásit a zřizuje se infocentrum - okamžitě. Úkolem toho infocentra je sbírat jednak informace v terénu, třídit a je a připravovat je k dispozici koordinátorům a pak taky samozřejmě být jako kontaktní místo pro postižené a pro dobrovolníky- to je úkolem infocentra. Postupně se tam vytváří na tom infocentru organizační struktura za hrozných zmatků – většinou, ale je všude stejný, si myslím- a vzniká ta struktura tak, že z těch nejschopnějších dobrovolníků se ustanovují koordinátoři dobrovolníků- pracovníků. A někteří z těch dobrovolníků pracují také na informačním centru, případně při nějakých jiných

prácech, například se můžou uplatnit jako psychosociální pomoc, pokud na to mají, tedy vzdělání. Příslušný

Nevím jestli to byla vyčerpávající odpověď.

Z: A jestli-

V: Teda ještě k té přípravě- pardon

Z: K té přípravě- oni se teda přihlásí na ten kontakt a přijdou a ... Jestli je na to nějak připravujete? Třeba nějakým školením?

V: Jasně.- Takže vypadá to tak, že na webových stránkách, který mezitím jsou vlastně zřízeny, je k dispozici kromě kontaktu tak taky něco jako příručka dobrovolníka. Tam má základní informace o tom, co si s sebou vzít, jak se chovat, co je prostě potřeba pro to udělat, aby mohl být dobrovolník, jaký tam bude mít práva a povinnosti. No ale na místě samém od něj žádný doklady nevyžadujeme- jo- pouze přepokládáme, že bude mít svojí výbavu s sebou, tzn. Že bude mít to, co je napsáno v té příručce: většinou jsou to spací potřeby, pracovní potřeby a tak dále. Striktně vyžadujeme, aby se tam.. seznamujeme s tím, že prostě je tam nepřípustný konzumovat alkohol vtom dobrovolnickým centru. A pokud a se to stane, tak ten dobrovolník bez pardonu končí. Protože máme zkušenost, že to nikdy nekončí dobře jinak, jo? Ale jinak obvykle přijíždějí lidi, kteří mají chuť pracovat a málokdy je s nima nějaký problém. Vycházíme z toho, že si každý zodpovídá sám za sebe, ale nicméně skrz pojišťovnu HESTIA jsou ti dobrovolníci pojištěni. Pro případ nějakýho.. nějaký události, která by se mohla stát. Takže ti dobrovolníci jsou pojišťováni, a to ze dne na den. Každý den prostě se zvlášť pojišťuje.

Z: Tady ti koordinátoři jakože si ty lidi taky jakože nějakým způsobem řídí, podle toho, jak je zaměřena ta humanitární pomoc? Co mají pod sebou v té skupince?

V: Ano. Ten koordinátor.. úkolem toho koordinátora je přidělit na práci. Jo? Humanitární pomoc se skládá z více částí- je to rozvoz materiálů, vody, nějaký třeba trvanlivý potraviny, toaletní potřeby, čisticí prostředky. – To taky děláme, ale hlavní naší náplní je ta koordinace dobrovolníků na pracovní činnosti. To znamená: čištění, vynášení kontaminovaných materiálů z těch prostor, případně nějaký bourací práce, jo?- otloukání omítky a tak dále. To je hlavní náplň našich dobrovolníků. A v poslední době, ale to je úkolem koordinátora, aby jim tu práci našel. Taky je jeho úkolem, aby zjistil potřeby na tom místě samým a všechny informace o tom, jak to tam vypadá jaký práce se odvedly, jaký potřeby ještě jsou, tak by měl odevzdat na to infocentrum k další distribuci, jo? když někdy zjistí, že ten postižený člověk má nějaký potřeby, tak nestačí, že si to zapíše k sobě, ale měl by to někam předat. A to Infocentrum potom zajišťuje prostě vyřízení toho požadavku. Tedy i ti koordinátoři jsou dobrovolníci a tam je důležitý, aby když se po tejdnu vystřídají, tak aby ty lidi tam nemuseli znova opakovat, aby už prostě měli ty informace původní.

-

Z: Tak jsem se chtěla zeptat- ono se může stát, jakože ty lidi neukážou odhadnout tu situacia že třeba jsou přepracovaní stím, jakože dojde třeba k nějakému syndromu vyhoření, třeba při té akci nebo tak. Je to v rámci té přípravy nebo ti koordinátoři organizují ty lidi nějakým způsobem jako supervizi?

V: Ne

Z: Ne?

V: Tady v tom případě určitě ne, protože syndrom vyhoření je dlouhodobější záležitost a po tejdnu asi se k tomu ani nedochází.

Z: Takže ne?

V: Určitě ne. A viděl jsem tam vyhoření trošku u profesionálů, u záchranářů.

Z: Ale to se netýká..

V:... ale ty už tam byli dlouho, jo. Já si myslím, že ten syndrom vyhoření přichází tak po třech tejdnech.

Z: UHmm

V: a to je záležitost těch vedoucích koordinátorů , těch špiček. A není čas tam na supervizi. Tam prostě není čas na supervizi. Ten režim to neumožňuje. A většinou teda jedou tak, aby se to dotráhlo do nějakýho stavu, kterej se dá zakonzervovat. A pak se teprve přemýšlí o supervizi. Supervize je hezká, ale v těchletěch podmínkách nemá šanci pořádně fungovat. Ale jsou tam snahy dělat různý takový volnočasový programy, po tom, po práci.

Z: zase je důležitá, nějaká ta psychohygiena. Tak jsem se zeptala, jak to s tím máte.

V: Já si myslím, že tam pro ty dobrovolníky, který tam jedou na tejdnu, na tři dny, to není potřeba, jo?protože takovej- to je doménou těch dobrovolníků, že oni to berou jako adrenalinovou zábavu. Pro ně je to vypadnutí z běžnýho rytmu. A pro spousta z nich je to ta nejlepší dovolená, kerá může bejt. Jestli mi rozumíte, jo.Prostě po tejdnu takovejhle dobrovolník nevyhoří. To jedine, že bytam musel vidět nějakou...nějakou šokující věc- jakože by objevil třeba mrtvýho člověka. Ho to složí, ale pak pojede domů. Stalo se tady, že se dobrovolník ... taky se složil, asle byl dlouho angažovanej už. Měl nepřiměřený představy o tom, co všechno může zachránit. A dlouho teda... skončil na psychiatrii. Ale on už před tím dlouho s tím problémy měl, jo? Nemůžem ho odchytit, na zdravotní prohlídky si neuvolňovat. Musí se dát dát zpět. A já jsem ještě zapomněl říct, že samozřejmě, když ten dobrovolník přijede na místo, tak je proškolenej- krátce, jo?- Jaký má práva, povinnosti, ještě kromě toho, kromě toho teda, že má k dispozici ten letáček na internetu a tam ještě extra posíláme do emailu, kterej on nám dá, když si zavolá, že chce přijít, tak my mu posíláme, ještě přesný infomace.

Ta psychosociální záležitost, teda podle mého názoru, je trošku zakcentovaná, jo v poslední době.

Z: Jo?

v. já řeknu, proč si to myslím, jo? – protože se zejména o tom mluví, když se mluví o těch lidech, kteří jsou postižený, ale to je nejlepší pomoc psychosociální. Když to mají zase ten svůj domek ve stavu, ve který můžou bydlet. To je pro ně nejlepší psychosociální pomoc. Já to jako nepodceňuju, ale to jádro tý pomoci postudálostní fakt pro ty dobrovolníky tedy určitě nespočívá v psychosociální pomoci. Pro ty postižený je to zase jiný šálek kávy, jo?- tam opravdu ti lidi se z toho můžou zhroutit, potřebujou někoho, komu se můžou vypovídat a myslím si, že takovejhle tým psychosociální tam potom působí dyl.14 dní, 3 tejdny, měsíc. Tak asi potřebujou taky nějakou supervizi, jo?-ale o těch dobrovolnících akčních, o kerejch mluvíme, tak tam je tozbytečný.

Z: A tady, když přijde dobrovolník a on se potom angažuje při, dejme tomu, v té psychosociální pomoci, je vybrán podle čeho na tady tohle? Že jako by na to má vzdělání nebo nějaké zkušenosti ze sociálních služeb nebo podle čeho?

V: Tak popravdě řečeno, po těch letech, co už ty krizový stavy, jako jsou, tak už se ví o určitých lidech, který to můžou dělat, ty se povolávají a oni obvykle někoho znaj, koho zase můžou doporučit.

Z: Ummm. A to jsou vyloženě vystudovaní psychologové nebo psychiatři, psychoterapeuti nebo i zjižných služeb?

V: No. Já vám přesně neřeknu kontakt na nějaké jméno.

Z: No to jsem přesně nechtěla vědět. – Jako na čem je to založené vůbec?

V: Co myslíte?

Z: Na to, jak ty lidi vybíráte, třeba jestli nemá třeba vzdělání, ale...

V: - Tam nemáte možnost nějak vybírat, protože praxe tohle neumožňuje. Vy nemáte ty lidi, vy jich nemáte tolik, abyste si mohla vybírat. Kdo je k dispozici, tak k tomu to přidělí. Tam není moc velká..

Z: A jak? tam probíhá potom systémová příprava tady u těchto konkrétně- jakože je vyberou, že budou tvořit ten psychosociální tým a je to takle, že si je vyberou, sestaví tým a pustí tak je do akce nebo ještě něco tam probíhá mezi nima?

V: tak já jsem součástí takového týmu nikdy nebyl, ale myslím, si že oni sami se tam mzi sebou připravujou, že taky večer si tam vyměňovali zkušenosti a tak dále. Ale vy se možná ptáte na to, v poslední době konkrétně na tenhle obor se budou odehrávat, řekněme školení a cvičení toho jádra dobrovolnickýho a to ve smyslu právě, aby měli zvládnutou metodiku zásahu při té krizové události ještě předtím, než se stane- Což do týchletý doby nebylo možný. Pro neziskový organizace je to dobrovolnická činnost, to

nemůžeme nikdy režim jako má HZS třeba, to nikdy nepude, to se ani neočekává.- takže bude školení koordinátorů a tam se očekává, že se něco dozvíme, jo a tak dál. – Nevím, jestli jsem odpověděl dobře...Možná, že jsem něco zapomněl, tak septejte, kdyžtak.

Z: A takhle jako při těch pomocných pracích.... jako člověk se může setkat tak... jako, že když to není psychosociální tým přímo, není jejich součástí komunikovat s těma lidma, že jo.

V: -samozřejmě

Z: Může se setkat se situací, tam třeba prostě někomu stěhuje ten dům, prostě pomáhá tady těmato věcma nebo...?

V: -Aha

Z: ..musí něco poskytnout?

V: Já bych to řek as takhle- tam je to tak přirozená záležitost

Z: Jo? Takže pak je to čistě takhle intuitivní všechno tady

V: Ono to funguje na lidskej bázi, jo

Z:-jo

V: A pokud by tam bylo něco patologickýho, tak ty dobrovolníci mají možnost prostě zajistit pomoc, že jo. Dneska totiž ta.. pokud je tam opravdu velká krizová událost, kdy severní Čechy, jak tam byli jak psychologové klasický, policejní, armádní, Červenej kříž, Hearts for help, člověk v tísní, ADRA, Charita, jo a všichni o sobě věděli a když bylo potřeba, tak se vždycky zavolal někdo, kdo prostě tomu rozuměl nebo to uměl, kdo tam měl už trošku rozdělený kompetence, no ale ty dobrovolníci sami- oni jsou tak jako nabuzený, že pomáhaj, takže to je normálně na lidskej bázi, prostě, jedinou výjimku, tvořil tak zvanej monitorovací tým, teď to , co jsem zapomněl, to je tým, jehož úkolem je teda už je v to v plným proudu ta pomoc, ale už je pozdě, musí se to udělat, že oni vemou dotazníky a obejdou celej terén a sepíšou všechny možný poznatky o každým člověku, kerej je postiženej a přinesou to do stý databáze, jo. Ale tyhle ty lidi jsou školený jak mají s těma lidma mluvit, jo, na co si mají dávat pozor ajk jim to mají vysvětlit, co jim můžou slíbit, co jim nemůžou slíbit, jo,- a v tomto smyslu to jsou vždycky dvojice, který přijdou, vyplní s nima ten dotazník, popovídají a pak ten dotazník přinesou do tý databáze, na základě něho se potom ještě dá řídit ta pomoc, tak to je- takže bych to shrnul- jsou tam defakto tři týmy: psychosociální, ten už máte napsanej, monitorovací tým a pak ty pracovní týmy, nad tím vším funguje infocentrum. Hlavní koordinátor tý pomoci, to je člověk, kterej potom zodpovídá za komunikaci právě se státní správou a samosprávou a s těma orgánama státní moci, jo- a záchrannýma složkami. Takže to je ještě osobnost, teda osoba, hlavního koordinátora, jo? Tak jste z toho moudrá, z toho, co jsem řek?

Z: No a teda..

V: Účastnila jste se někdy takovéhle akce?

Z: Ne. Jsem neměla příležitost. Nikdy.

V: Ummm.

Z: Ještě jsem se chtěla zeptat, jak ti dobrovolníci k vám přijdou, takže oni se přímo jako si řeknou, kde chou být, nebo to si jako pak čistě zorganizuje ADRA?

V: Tak oni většinou řeknou, co umí,jo? Pokud řeknou. „, chci dělat to a to.“, tak se.. je snaha jim vyjít vstříc. Stává se, že třeba dobrovolníci přijíždí kompletní jednotka dobrovolných hasičů z Horní Dolní, jo?- tak ty vezou s sebou auto, motorovy pily, stříkačky, wapky...všechno možný. A tak ty potom jdou tam, kde tohleto všechno se upotřebí, jo,-jsou dobrovolníci, kteří třeba se vyznajív sanaci studní, ale většina dobrovolníků prostě má krompáč a lopatu a sbíječku dostane, a něco v tomhle smyslu tam dělaj.

Z: Takže ona je to víceméně jako vždycky takové živelné, že vyloženě není čas jako nic pořádně prověřovat, jo?-

V: Ne.. ne

Z: Tak..

V: Tenhle ten zásah ,vlastně on může mít dvě fáze,jednak takovouhle, tu nadšeneckou, tu živelnou, jo?-to je prostě nadšenecká fáze. Jedinej, kdo tam nemá to nadšení, tak jsou ty šéfové toho všeho, protože ty samozřejmě mají na hrbu všechny ty starosti- a to je normální řízení firmy, jo?-takže ty nemaj takovýto adrenalinový nadšení, protože za to všechno zodpovídají,ale ti dobrovolníci pod tím, to je takový nadšenectví všechno. A když tahleta fáze skončí, to se může pohybovat v řádu tejdnu a taky měsíců, třeba tři měsíce, tak to může trvat, jo?- Opadne i ten zájem médií už to není na prvních stránkách novin, takže ani už dobrovolníci se nehrnou- tak podle situace je možný přejít potom řekněme na profesionálnější fázi a pak si hledají cesty například u úřadu práce, jak tam lidi zaměstnat. A to už pak nejsou dobrovolníci, ale je tam tým, kterej ale třeba vlastněřídí ADRA, ale ti lidi jsou už vlastně zaměstnanci a třeba slouží těm lidem jako služba k oklepání omítek nebo k zajištění něčeho jinýho, protože sousta lidí se, než se rozhodne, že s tím něco udělá, tak tak dlouho, lidi jsou v šoku a tak dál. Pak to může trvat i dlouho, třeba v jižních Čechách, když byla povodeň 2002, tak to fungovala tahleto druhá fáze ještě rok a půl, ale to už nebyla nadšenecká fáze. Tam už se dělaly výběry, opravdu, jo?- normální, z těch lidí. Spíš to připomínalo výběr uchazeče o zaměstnání než nějaký psychosociální dotazník. No a pak, když se tahleta fáze skončí, tak se to celý uzavře a už se dál nepokračuje.

Z: Ale vlastně existují vždycky nějaké výstupy z tady těch akcí, i jako.. máte i třeba zpětné vazby třeba od těch dobrovolníků, co takhle pracovali?

V: Jako jak se jim to líbilo?

Z: Jak se jim to líbilo, jak se jim vůbec pracovalo? Jestli třeba sjte si řekli někdy jako po akci z těch zpětných vazeb: „aha, tak toto budeme dělat jinak..Tak toto se neosvědčilo.“

V: Tak zpětný vazby se nějak systemicky nesbíraj. -Ta cesta, která je, že jsou ve styku se svými koordinátorka a řeknou jim všechno, co si myslí, jo, takže ti koordinátoři zase předaj dál a s tím se pracuje, protože každé večer samozřejmě že je pracovní schůzka řídicích týmů, kde se stanovuje strategie na další den dlouho do noci, no a tam tyhle zkušenosti všechny se vyměňují, jo?- zjistí se, že táhle to vážne a támhle to nefunguje, takže se navrhne řešení, jak to napravit.

Z: Že se vždycky jako aplikuje čistě jenom na tu akci, jo?-konkrétní. To, že nejsou žádný obecný závěry vždycky?

V: trošku jsou, trošku jsou,-jo? Ale je to problém, že ty lidi, když se to skončí, všichni zmizí a mají svoje práce a svoje zaměstnání a nemaj na to tolik času, jo?-

Z: A vy se jako teda čistě potom po uzavření akce nějak... jenom čistě v rámci té akce s její takhle ty zpětné vazby jako vedete?

V: V rámci akce, jo?- I se dělá pak nějaká schůzka na úrovni Adry, ale nepostupuje to tak. Ty závěry nejsou takový, že by.. jako rozumíte, když to vezmete v reále, tak teďka byla mimořádná ... teďka byl krizovej stav: povodeň, nečekali jsme to. Něco se proto udělá, skončí to. Za jak dlouho bude další krizovej stav, kdo to ví? – Nikdo, že jo?- Takže vono to tak postupně trošku vždycky se ztratí- ty znalosti- a něco se tu trošku zase buduje znova, jo, všechno, ale už jsou tady ty znalosti , nějaký už tady jsou, a nikdy se to nebuduje úplně na zelenej louce. A v poslední době díky podpoře státní zprávy, tak už se začíná i se školeníma, s předběžnýma školeníma. Aby se to nestavělo opravdu na zelenej louce. Ono se to taky vyvíjí ta situace , že v tom roce 98, 2002 a tak dále to opravdu se stavělo na zelenej louce, opravdu, totálně, jo? Ale dneska určitě, dneska to už tak úplně není. A zase není to taková profesionální záležitost, jako je to u hasičů, u policie, který maj svoje základny, maj svoje cvičení, nedělají nic jinýho, jo?- dělají jenom tohle a...mají služby a mají to jako svoje zaměstnání, to se od dobrovolníků nikdy nedá čekat, že by takhle mohli fungovat.

Z:... ještě , na co bych se zeptala...?

V: Takhle, jestli můžu tak tím heslem Adry, proč ta Adra do toho jde, je „pomoc těm, kteří si nemůžou pomoci sami“- to je jedno heslo...

Z: to máte na webových stránkách..

V:-no. A druhý je, že se pomůže tem lidem, pokud je to možný. Uvést to do stavu, kterej je trošku zase obyvatelnej, jo?- Ale neumíme a nedokážeme zázraky. Prostě to je pomoc, která má nějaký svoje limity a svoje meze, jo?-Ale tady třeba, kdybyste už komunikovala s panem Kavanem, tak to je člověk, kterej taky ví, že existuje PANEL neziskovek...

Z:....- jo, to mám...

V:--a to je výborná věc, protože díky němu my jsme pořád ve styku, a furt se jako udržuje to povědomí o tom, že kdyby se něco stalo, tak se musí udělat to a to a to.

Z: Jo.

V: -Jo?- A tam je vlastně garant, řekněme tím styčným bodem je Červenej kříž, v tom PANELu. Vynikající člověk odsad' je Josef Škola, doktor, nevím, jestli jste to jméno slyšela?

Z: Uhmhm

V: On už není v Budějovicích, je pryč už. Je v Ústí nad Labem, ale ten zatím vším stál a díky tady tomu PANELu, kterej ale si zároveň taky přál Jihočeskej kraj, prostě na základě jeho přání, tak my máme kontakty mezi sebou a mohli jsme si i nakoupit nějakej materiál, kterej pak by byl k dispozici a trošku se stýkáme, a tak si vyměňujeme informace. Ppvažoval bych to za takovou přípravu. Nicméně ADRA pořádá 30.4.-1.5. speciální školení pro koordinátory dobrovolníků. A to je vlastně taková první vlaštovka. Tý systémový systematický přípravy na tyhle akce, kterých si přejeme, aby bylo co nejmíň, samozřejmě. Nejlépe žádný.

Z: Jasně, no. – Ještě jsem se chtěla zeptat, kolik tak jako zhruba dobrovolníků se k vám tak nahlásí na tu základnu, jakože máte hodně zájemců, o tu práci?

V: No..

Z: Tak přibližně?

V: Tak u událostí rozsahu severní Čechy letošní rok tak přes jedno dobrovolnický centrum projdou stovky dobrovolníků. 900,1200, jo?-během těch několika týdnů, přičemž kapacita toho dobrovolnickýho centra bývá tak okolo stovky.

Z: Takže jako třeba se nahlásí lidi a vy je i odmítáte potom jo, kolikrát?

V: No, je to tak, že neodmítáme, ale říkáme třeba: „Přijďte třeba za tejdén.“-Jo?-Je to trošku časovaný. A .. Ale oni obvykle... Nejsou to takový vlny, no. Takže, trošku se to řídí máte pravdu v tom, jo?-Paradoxně vůbec nejhorší, co se může stát, je, když ten dobrovolník přijede bez předběžný dohody, zjistí se, že pro něj není uplatnění a pak je zklamanej. Ale to se ještě nestalo, tohleto. To se spíš stáva v humanitární pomoci, že někdo naloží kamion se savem a odveze to a pak tam nezjistí na místě, že to nikdo nepotřebuje, že už si tam předtím přijely dva kamiony, jo-?

Z: Uhmhmm

V: Ale u dobrovolníků se nám to ještě nestalo, tohleto. Tam se to vždycky nějak upíchne. A stává se taky, že je jich málo, tak pak se dělaj kampaně mediální, jo?-že se požádaj, média..

Z:..jo to je vlastně v televizi vždycky..

V:který v tej době jsou ještě ochotný to zveřejňovat, že na to národ slyší a lidi jsou hrozně ochotný. Lidi jsou strašně ochotný, úplně úžasně- prostě je to neuvěřitelný, ale fakt jezděj a nic nechtěj.Nechtěj peníze za benzín, kerej do toho musej investovat. Nechtěj spousta dalších věcí. Akorát chtěj se vyspat ve svém a najíst, aby jim tam dali, a jsou spokojený.

Z: A vy jste vesměs taky spokojený s těmi dobrovolníky, se kterými jste se setkal? Nevím... nestalo se tam nic jako patologického, tam s nima?

V: o jednom případě už jsem mluvil, že to bylo nutný řešit psychiatricky. A pak tam byly případy alkoholu,jo?-tak to je vždycky nepříjemný, ale jinak nevím o ničem. Jsou třeba lidi, který tam jdou, protože ví, že tam dostanou najíst a tak to se snaží využít, ale to obvykle brzo skončí, protože oni nechtěj pracovat většinou.

Z: Uhm- a to myslíte jako tam ty třeba nezaměstnaný...?

V: Spíš bezdomovci

Z: ..bezdomovci jako taky, jo?-skrz tady tohle se hlásí?

V: Potom dostanou práci,m tak to nechtěj, jo?- takže se to s nima ukončí a je to vyřízená věc. Tam pro ně nemůže bejt místo, jo?-To nejde.

Z: Zvláštní, to mě nenapadlo, že se toho dá zneužívat.

V: Uhmm

Z:..takhle

V: Není jich moc, jo?-třeba dva, tři se vyskytnou. Ale jsou.

....No takže tak

Z: Tak asi..Vám děkuju, za Váš čas

V: Ale jestli jste se toho neúčastnila, tak to někdy zkuste

Z:Jo

V: Na tři dny, to Vám úplně změni život, pohled a všechno možný. Protože když v tom terénu... já mám svoji osobní zkušenost, právě to... jsem pracoval teda s těma gumovkama a pak už ne, protože už jsem byl spíš na těch koordinačních věcech. -Tak tam to bylo u Novýho Jičína, paní žila sama, baráček byl dřevěnej a ta povodeň s tím pohnula, takže byl trošku takhle šejdrem. Nevěděla si rady samozřejmě. A tak jsme jí tam uklízeli,pak už uklíčovú práce na zahradě, která byla přerovnaná úplně „od sklepa až na půdu“. A tam třeba ona měla pračku zaplavenou. No a mně se teda podařilo rozebrat, vyčistit, uvést do chodu. A tam třeba- já jsem teda vůbec nečekal, že se to povede- ale když potom jsem viděl, co to s ní udělalo, že viděla, že ta její stará pračka

zase pere- to nebyla automatická, to byla ta obyčejná pračka prostě, že to ohřevá vodu, že to..., že se točí tamten..

Z:..nějaká tatramatka, jo?-

V: No... Že bude zase v tom moct prát, tak to úplně slzičky v očích. A proto říkám, že to je nejlepší psychosociální pomoc tímhle , jakože zase znovu jsem vidím, že semohou dostat zase do těch svejch kolejí, jak kdy byli zvyklí. To je pro ně úplně úžasný, jo?-A pak jsme tam s ní seděli a povídali a tak nám vyprávěla, ukazovala obrázky a fotky a bylo to moc hezký.A zajímavý ale bylo, že takhle na druhý straně vesnice na těch výš položených místech tam seděli místní obyvatelé a popíjeli a ruce ani k dílu nepřiložili. Taky tak jsou takový lidi, jo?- Ale kvůli těhletěm zážitkům vlastně to potom ty dobrovolníci dělaj, to je pro ně ta největší motivace a když tam tohle zažijou a pak odjedou, tak pro ně není žádná supervize vůbec potřeba. To je nadbytečný, to by si spíš jako z toho dělali legraci. No, tak jo

Z: Tak já Vám děkuju

V: Doufám, že jsem Vám v tom neudělal moc zmatek, teda..

Z: A já se Vás ani nezptala, jak ten dobrovolník takhle bývá většinou takhle v té akci. Na ten týden,jo?-

V: Na ten týden je to nejčastější, jo?-

Z: Já Vám děkuju za Váš čas.

V: no, není zač. Zkusíme ten dotazník...?

Příloha III.

Z: Dneska je 18.března 2011, dělám rozhovor s paní Jitkou Rejhovou

R: Radkou

Z: Radkou Rejhovou, omlouvám se- z českého červeného kříže a bavím se o organizaci dobrovolníků tady v této oblasti v organizaci. Jak vypadá vlastně evidence dobrovolníků, já jsem slyšela něco, že oni vlastně ani dobrovolníci nejsou, jakožto jsou spíš zaměstnanci červeného kříže.

R: Oni nejsou zaměstnanci Červeného kříže, ale členové Červeného kříže a v rámci toho svého členství tady působí víceméně jako dobrovolníci. Ono je to ještě tak, že vlastně v rámci červeného kříže působí jako by dospělí český červený kříž a pak ještě mládež českého červeného kříže. Ta mládež je zapojená do různých projektů, jsou to mladý lidi od šestnácti do nejvíc šestadvaceti, ale mají možnost buď v osmnácti nebo ještě v šestadvaceti přejít do toho dospělýho kříže a ty... vlastně tydlencty jednotlivý složky v různých městech v republice spolu buď spolupracují nebo nespolupracují.

Z: A čím se to takhle jako liší? Jako věkovou takhle...

R: Věkem a určitě téma činnostma, které dělají. Vlastně ta mládež se zaměřuje hlavně na jednotlivé projekty, buď se věnují postiženým nebo vedou skupinky děti nebo učí první pomoc- u nás neděláme, ale na jiných místech občas se dělají i přednášky o HIV/AIDS a podobně. Kdežto v tom dospělém červeném kříži, když tam jsou ti dobrovolníci, tak většinou vstupují do humanitární jednotky a tam se realizují na poli mimořádných událostí. Ale dost často právě z té mládeže, když už dosáhnou toho určitého věku a mají za sebou nějakou přípravu, tak přechází do dospělého kříže a do humanitární jednotky.

Z: Tak to už je vlastně takové to téma, na které bych se chtěla zeptat. Na takové té...na takovou tu přípravu na ty mimořádné události...Český červený kříž se tady při mimořádných událostech zabývá jakými činnostmi?

R: Zatím, co máme zkušenost, tak zatím máme zkušenost s povodněmi a to asi by byly nejčastější mimořádné události, ke kterým my jsme se dostali a má na starost nebo co může nabídnout: většinou funguje v rámci zřizování nových nebo působení na stávajících evakuačních centrech. Ty evakuační centra... ty místa, kde ty evakuační centra můžou být vystavený nebo kde můžou být, tak to se dělá v rámci krizového řízení a tuším, že je má asi magistrát města. Něco bývá třeba tady nejbliž na stavárně, něco bývá od míst dále. Vždycky na tom městě je systém několika takovýdle míst, kde můžou evakuační střediska být. Na těch evakuačních střediscích to potom funguje nebo fungovalo tak, že by se tam přemísťovali evakuovaný lidi, evidovali by se tam, prošli by takovým základním filtrem, základní prohlídkou, ubytovali by se a nějak cíleně by se s nima pracovalo- ať už je to po stránce zdravotní, když třeba nemají léky, nemají ...

nebo potřebují ošetřit a podobně, nebo po stránce nějaké psychické, kdy opravdu potřebují popovídat, potřebují podporu, informace třeba o svých blízcích a podobně. Takže tohle je na těch evakuačních centrech. Kromě toho, když třeba nedochází k tomu.. k tomu nouzovému ubytování, tak třeba když se teď vrátím k povodním v roce 2009 v jižních Čechách, tak Červený kříž vyloženě vyjížděl do těch zasažených oblastí a prováděl monitoring. To znamená, že nejdřív ve spolupráci se starostou vždycky v té určité obci zjistil jaké informace vůbec ten starosta má, kde jsou nejpostiženější oblasti, nejspostiženější rodiny a obcházel vlastně dům po domu - ty zasažené- a zjišťoval jak na tom jsou, co potřebují. A kromě toho monitoringu poskytoval nějaké hygienické zázemí, prostředky, úklidové prostředky a podobně. Zároveň probíhal takový základní psychosociální filtr, kdy se zjišťovalo, ke kterým těm lidem, kteří na tom psychicky nebyli úplně nejlíp, by bylo dobré potom následně zajít znovu, případně zajistit i odbornou psychologickou pomoc. Vlastně i spolupracovali nebo spolupracujeme s psychology, nejvíc asi spolupracujeme s psycholožkou, hlavní psycholožkou krajskou hasičského záchranného sboru- Marii Mezníkovou a vlastně ve spolupráci s ní, s peery od hasičů, co jsou taky školení asistenti, tak jsme právě obcházeli ty rodiny. Dál jsme ještě spolupracovali s psychologem policie České republiky a s psychologem z střediska pro rodinu a mezilidské vztahy. Takže takhle, to je v úplně akutní fázi.

Z: A takhle ta příprava na tady tyhle akce probíhá jak, třeba co se týče těch lidí, co se zabývají monitoringem nebo....

.....

R: Jo, ještě jsem zapomněla říct, že potom ještě v následné fázi k některým těm rodinám se zajíždí znovu i po těch povodních. Po nějaké době, zjišťuje se jak na tom jsou. Navíc vlastně Český červený kříž měl tu výsadu, že fungoval jako taková zastřešující organizace PANELu neziskových organizací, to znamená, že vlastně koordinoval činnost všech tadyhle těch neziskovek v kraji a vlastně fungovalo to tak, že jsme si rozdělili ty jednotlivé organizace do kterých oblastí, kdo se bude vydávat, aby se ta pomoc nějak neublovala a aby někde nechyběla. Takže takhle. A jinak vlastně zástupce Červeného kříže docházel na porady krizového řízení na krajský úřad, když byl...když byl vyhlášený mimořádný stav. Jinak k té přípravě: tam to vlastně probíhá hlavně podle toho, do které oblasti pomoci se ten člen humanitární jednotky chce zapojit. Vlastně má možnost vybrat si, jestli by chtěl být ve zdravotnické sekci, humanitární sekci, v psychosociální sekci anebo v technické sekci. Samozřejmě ta zdravotnická ta už je dost odborná, už je tam, aby tam člověk mohl fungovat, tak nestačí, když má zdravotnický kurz první pomoci, ale musí mít ...buď zdravotní školu anebo třeba studuje..studuje medicínu a podobně. Tam jsou to opravdu odborníci, kdyby byla potřeba nějaká větší zdravotnická péče, píchnout injekci a podobně, tak aby k tomu byli oprávněný. Jinak do těch ostatních sekcí se může rozhodnout, zapojit se, téměř kdokoliv, kdo má trochu nějaké schopnosti a dovednosti a v každé té sekci potom probíhá zaškolování a i nějaké kurzy, školení a podobně. Jinak všichni členové by měli... humanitární jednotky by měli mít aspoň základní kurz první pomoci. To je školení, které mají úplně všichni. Potom několikrát ročně probíhá pravidelné setkání

celé humanitární jednotky, kde se probírají různé novinky, jezdí se do toho humanitárního skladu kvůli evidenci a přípravě, a řeší se občas...občas přednášky nebo nějaký zajímavosti, které můžou využít všichni.

Z: A vy jste koordinátorka té psychosociální pomoci. Jak vypadá u vás ta systémová příprava?

R: U nás ta systémová příprava vypadá tak, že vlastně kromě toho, že fungujeme v rámci Červeného kříže v humanitární jednotce, tak jsme členové psychosociálního týmu Jihočeského kraje. Tam právě dochází i zástupci z Adry a z Diecézní charity. Ty naše setkávání jsou nejenom na úrovni předávání informací, co kdo může nabídnout, ale jsou zaměřené právě i na vzdělávání a na školení. Většinu těch...těch zkušeností nám předává doktorka Mezníková od hasičů, ale zveme si i odborníky odjinud. Snažíme se řešit modelové situace, děláme nácviky aktivního naslouchání, všeho možného. A kromě toho potom vyloženě v rámci Červeného kříže máme za sebou různé kurzy, ať už je to psychologická první pomoc s panem magistrem Dohnalem nebo Critical incident stress management. Teď připravujeme nějaká další školení. Ale většinou je to tak, že těch školení se může zúčastnit ne jenom člen té psychosociální sekce, ale i těch ostatních. Protože v každé té sekci je zhruba třeba pět až šest členů, ale není jisté, jestli když bude vyhlášena mimořádná událost, že všichni zrovna budou moct. Typicky povodně většinou..většinou bývají v době letních prázdnin, kdy je spousta lidí na dovolených, takže proto se snažíme, aby to vzdělávání probíhalo částečně napříč těmi sekcemi, aby ty lidi byli nahraditelní.

Z: A než ty lidi teda pustíte do té akce.. jako to už jako použít do akce lidi, o kterých víte, že jsou připraveni takhle pracovat nebo je to..nebo jako tam neprobíhá žádné zkoušení, tam...?

R: Je to tak, že třeba někdy to vyjde tak, že zrovna jsou k dispozici ty, kteří nemají za sebou školení, ale v tomhle případě nikdy nejdou do té akce sami. Vždycky ta psychosociální pomoc se poskytuje ve dvojici, takže vlastně se to realizovalo tak, že vždycky jeden zkušenější člen, který má za sebou více... za sebou nějakou zkušenost a k němu někdo další, kdo tam byl spíš jako podpora, učil se přímo v akci a takhle. Zároveň jsme právě spolupracovali s těmi peery od hasičů, že často to byl člen Červeného kříže a hasičský peer, což pro nás byla výhodná zkušenost a ty lidi se spoustu naučili.

Z: A co znamená ten „hasičský peer“? To je..

R: Peer je- akorát teď nevím, jak se to řekne tak přesně, to by Vám spíš řekl asi spíš pan Kavan, ten to bude vědět naprosto přesně- ale je to zaměstnanec hasičů, normální hasič, který má za sebou nějaký kurz psychosociální pomoci, myslím si, že je to něco na úrovni toho Critical stress management – řízení stresů v krizových situacích- a on, přestože je to normální řadový hasič, tak může právě v těch letech situacích fungovat a může zajišťovat i právě nějakou základní psychickou nebo psychosociální

podporu i svým kolegům. Proto je to takhle nějak. A zajišťuje i podporu té psychologce, která je tady jediná na celý kraj u hasičů, takže aby na to taky nebyla úplně sama.

Z: Ještě se vrátím takhle k Vám.

R: Ummm

Z: Ta psychosociální pomoc...funguje nějaká supervize ..takhle během akce?

R: Během akce ono to většinou úplně nejde. Probíhá to tak, že když je ta akce několikadenní, tak po každém dni se večer sejdeme, píšou se zápisy, bavíme se o vlastních pocitech. Ale spíš je to formou intervize než supervize. Většinou nám to nezajišťuje člověk zvěňčí, ale někdo, ať už jsme to my samotný nebo třeba ten psycholog, který s náma byl v akci. Ale... většinou je vyloženě z té akce. A potom úplně na konci po nějakém časovém odstupu děláme něco na způsob zakončovacího setkání, což jsme dělali vlastně dohromady i s ostatními organizacemi potěch posledních povodních, kde jsme si popovídali o tom, jak ta pomoc probíhala, co kdo ...vlastně pořádně dělal. My jsme sice ten přehled měli, jsme se scházeli a vyměňovali si informace, ale přes to jsme viděli, jak to vidí s odstupem, co dělali v té akutní fázi, jak to kdo prožívá v současné době, jestli si nepřináší z toho nějaká negativní...nějaký negativní dopady a tak. A to zakončovací setkání nám vedla právě ta psychologka..

Z:...jo

R: -pani doktorka Mezníková. Měli jsme nabídku i .. i z psychosociálního intervenčního týmu České republiky, ale nakonec jsme využili paní doktorku Mezníkovou. Takže asi takhle nějak. Jinak vlastně teď jsme s paní doktorkou Mezníkovou v kontaktu a jsme domluveni i tak, že v případě, kdy ona by byla odvolaná k nějakému případu. –Ona jezdí k tomu, k čemu si ji zavolají- , a potřebovala by nebo ocenila by naši pomoc, naši podporu, tak nás může povolat a my můžeme tu vlastní se dostat na místo a případně ji pomoci. Já jsem měla možnost zasahovat jednou, kdy to bylo náhodou, kdy jsme společně jezdili právě s odstupem času po těch povodních a navštěvovali ty rodiny a zrovna v tu dobu ji povolali, takže když jsme byly s kolegyní z Červeného kříže s ní v autě, takže se nás zeptala, jestli si nás může vzít s sebou a měli jsme tu šanci se taky zapojit.

Z: A kolik máte tak pod sebou lidí takhle?

R: V té psychosociální sekci nás je v současné době asi šest. Takže jedna členka je na mateřské, takže s tím akutním nasazením to momentálně není..není až tak jednoduché u ní. A jinak je to tak, že jsme takhle nějakým způsobem vyškolení- nás šest- s tím, že ostatní členové humanitární jednotky mají taky nějaké kurzy. Ne všechny členky od nás ze sekce mají vlastně ty kurzy, které jsem vyjmenovala. Ale někteří další členové je mají, takže ta zastupitelnost tam je. Ale všichni členové té psychosociální sekce dochází na ty pravidelná setkávání psychosociálního týmu. Ty dív bývaly jednou měsíčně, teď je to většinou jednou za dva měsíce – pravidelně.

Z: To máte teda hodně takhle odlišné od toho, jak to řídí ta Adra. To mají takové živelnější a ...ani se nějak nedbá na nějakou přípravu. Jsem byla překvapená, že víceméně tam se spoléhá takhle na to, kdo koho doporučí, nebo kdo se už osvědčil.

R: Hmm...Ale zase oni mají možnost ...nebo je docela fajn na tom, jak oni pracují, že dlouhodobě vlastně oni chodí do různých těch domovů důchodců, do Empatie a podobně, že zase ti dobrovolníci mají co dělat po celý rok, kdy u nás jsou třeba průběžně připravováni, ale nejsme zdaleka v kontaktu tak pravidelně jako jsou třeba oni. Jinak jsem ještě zapoměla, že občas míváme cvičení, různá. Naposled jsme měli cvičení Svatý kámen, teď nevím, jestli už to byly dva nebo tři roky zpátky, kde se cvičilo právě kromě toho zdravotnického zabezpečení, výstavba stanového městečka a zajištění nouzového ubytování, právě toho základního filtru i té psychosociální první pomoci. Občas dále máme různá cvičení ve spolupráci s hasičským záchranným sborem nebo s IZS celým. Někdy je to ještě ve spolupráci s krajem, s magistrátem. Teď poslední byla asi Zóna 2010, kdy se v Bechyni, nevím, jestli to bylo září nebo říjen loňského roku, se tam simulovala havárie v Temelínu. A zajišťovalo se nouzové ubytování, s nějakým...s nějakou dekontaminací.Podíleli se na tom hasiči, vojáci a Červený kříž.

Z:...co bych se ještě zeptala?-

R: .. Jinak v té humanitární jednotce máme 32 členů.

Z: 32 členů. Takže to je takhle: tak pět je...tak pět, šest pod Vámi. Potom tak je tam ta..-

R:-potom je zdravotnická sekce

Z: ..-tam je jich..

R:...tam je jich zhruba taky asi tak nějak. Psychosociální...Ummm Humanitární sekce nebo co jsem teď říkala. Psychosociální, humanitární, zdravotnická a technická.

Z: V ti v technický..ty dělají takové ty...

R: Ty třeba jsou... postavit vojenský stany jsou schopný, obsluhovat elektrocentrálu, zajistit teplomety, aby bylo i v těch stanech teplo...

Z: A ty lidi z té technické mají třeba taky nějaký výcvik, žejo?-

R: ty spíš nemají až tak úplně výcvik, ale spíš tady na ty věci technický si zkouší vždycky v tom skladu a nebo při těch cvičeních. Samozřejmě výcviky na to, aby byli schopní ovládat tu elektrocentrálu, aby věděli, jestli tam nalejt naftu nebo benzín a podobně. Tak to samozřejmě mají.- Ale třeba i v té technické sekci je třeba jeden člověk, který má třeba tu psychologickou první pomoc.

Z: -Jo. Když ono se to ještě pořád stejně prolíná...

R:Uhhmm

Z: takhle ta jejich specializace vrámci...

R: Určitě.

Z: No a ještě mě něco napadlo, když si to tady prohlídnu....

V: A to vybavení, co máte k dispozici máte vlastní nebo vám je poskytuje...poskytují ti hasiči nebo vojáci.

R: Ummm. My mám krajský...nebo my ho přímo nemáme, ale spravujeme krajský humanitární sklad na letišti v Planý, kde je uskladněna spousta materiálu. Tady máte někde...někde vypsany. Jinak každý člen tý humanitární jednotky má u sebe svou uniformu a musí si k tomu zajistit svoje obutí...svoji obuv.

Z: tady tak čtu, jakože jak mají ty...ti členi humanitární jednotky Českého červeného kříže, trávit čtyři víkendy ročně

R: ..ročně. To jsou ty setkávání

Z:..to jsou ty setkávání, jo?- A proč tady máte uvedený ten předpoklad spolupráce po dobu těch pěti let? To je jako...

R: My jsme totiž jeden čas měli moc studentů, kteří se přistěhovali odjinud a byli tady opravdu dva, tři roky. My jsme si je vycvičili, ale oni nám odešli. V tomhle byl opravdu problém, ty výcviky jsou náročný, člověk občas s nimi potom počítá, a oni opravdu odcházeli rychle. Tak z tohoto důvodu to tam je. Ale samozřejmě, když se někdo bude chtít zapojit, tak to nebude, že ho odpálkujeme, ale aby o tom věděli, že počítáme s tím, že spíš tady budou delší dobu k dispozici.

Z: Jo...A tady jinak čtu...taky ten dobrý zdravotní stav, fyzická , psychická odolnost...to se taky nějak prověřuje nebo donesou potvrzení od lékaře nebo tak?

R: Potvrzení od lékaře tuším že potřeba není, ale vyplňuje se to do...evidenčního dotazníku. Tam se vyplňuje zdravotní stav. Kdyby měl někdo hodně silné astma nebo nějaké zdravotní potíže, tak těžko budou nasazený třeba tři dny v kuse někde na jednom místě. Ale to spíš na zvážení toho každého jednotlivce, jestli na to má nebo nemá. My nemáme pracovní omezení. Kdyžtak ten dotazník ...já vám ho klidně okopíruju, abyste ho taky měli. Zdravotní omezení, cukrovka, ischemická choroba srdeční, infarkt, mozková mrtvice, snížená pohyblivost, epilepsie, alergie, astma a podobně.

Z: Jestli bych mohla si to mohla vzít...

R: Určitě

Z:..bych to chtěla použít.

R: Jo, jinak jak to všichni děláme dobrovolně, tak v rámci těch mimořádných událostí pak občas bývá i problém s uvolňováním z práce...

Z: Jo? Jo? Je to tak?

R: Hmm...protože záleží na zaměstnavateli, jestli nás pustí a jakým způsobem, jestli nám dá dovolenou nebo....

Z: A takhle..jakože..

R: ...,jestli máme náhradní volno

Z: To jako neexistuje..třeba já jsem byla několikrát třeba darovat tu krev a tam nám daj vždycky potvrzení do práce, do školy, že jsem byla darovat krev. To takhle jako neexistuje, takhle v rámci...-

R: Hmm. Ze zákona, já myslím, že v zákoně je,že zaměstnavatel je povinnen toho zaměstnance uvolnit-nevím, teď přesně, jak se to jmenuje. To bych se musela podívat. Ale není tam napsáno, jakým způsobem uvolnit. Jestli právě tím, že mu dá dovolenou nebo jestli ho uvolní z práce s náhradou mzdy, což se každému asi nebude chtít. Nebo náhradní volna a podobně. Takže v různých zaměstnáních máme různé zkušenosti.

Z: Takže se jako kolikrát stalo, že třeba jste byli povoláni do akce a plno lidí třeba nemohlo odejít,jo?

R: No spíš..spíš si nebyli úplně jistí, ale my spíš máme dobré zkušenosti. Jako řešilo se to různě, když to bylo na kratší dobu, tak třeba mě zaměstnavatel uvolnil včetně jakože mi nahradil mzdu na dva dny. Na delší dobu vím, že bych si musela vzít dovolenou, ale dostala bych to volno. Kolegyně taky musela si vzít dovolenou, ale uvolnili jí.

Z: Kolikrát jste se takhle už...?

R: No. Přímo Červený kříž budějický, já když to vezmu nejenom já- tak ten zasahoval při povodních v roce 2003, teďka 2009 a... část z nás byla pomáhat při povodních v Liberci, na Liberecku loni. Já sama jsem byla jenom v roce 2009 a loni...loni na Liberecku. Takže dvě takovéhle akce. My na tom Liberecku jsme působili akorát tři dny. Jako v kuse to docela stačí.

Z: A jako... jak dlouhi takhle ten člověk bývá v té akci, při té...při té mimořádné události takhle nejdelší dobu. Vím, že v Adře to mají takhle po týdnů, že ty dobrovolníky takhle mají na týden. Jak to máte vy, v Červeném kříži?

R: My třeba...třeba při těch povodních 2009, které byly, tak tam jsme se snažili ty lidi střídat, protože tam v těch zasažených nebylo tolik, takže nabylo potřeba, aby všichni členové byli k dispozici,byli pořád v akci. Takže jsme se snažili každému zajistit opravdu občas nějaké volno, ale jsou lidi, kteří byli třeba tři , čtyři dny v akci. A snažíme se, aby to spíš byla kratší doba, spíš kolem těch tří dnů, aby byla možnost se vyspat nebo najíst.

Z: -Jo.....A měli jste někdy nějaký problém s tím, že by byl někdo vyčerpaný nebo během akce absolutně že by se zhroutil?

R: To si myslím, že ne.

Z: to si umíte pohlídat tyhle věci

R: To si umíme pohlídat. Ono i tím, jak pracujeme v týmech, opravdu ten člověk nikdy není sám. I když by ..by se nějakým způsobem zhroutil nebo byl v psychické nepohodě, tak ten druhý si toho všimne a upozorní na to.

Z: tak a jinak jako...jsem se dívala na stránkách... na webu jsem našla vlastně nějaký pravidla .... pravidla té psychosociální pomoci, jako že nějaký standardy. Řídíte se podle nich při té přípravě?

R: Tak ony ty standardy- ty nejaktuálnější, co byly vydaný v prosinci nebo 2010...takže my jsme vlastně podle nich ještě v žádné akci nejeli, ale co jsme je třeba projížděli, tak se snažíme naplňovat všechno, co tam je. A i při té přípravě to zohledňujeme. Určitě.

V: vy jste se zmiňovala o těch kurzech, co postupujete a to si hradíte sami nebo vám to hradí Červený kříž?

R: Jak které kurzy. Když jsme měli tu psychologickou první pomoc, tak to hradil celé Červený kříž, když jsme si dělali to řízení stresu v krizových situacích, což je takový už nastavbový kurz na dost vysoké úrovni, kdy to třeba ne úplně všichni jsou schopni využít, tak jsme si to částečně hradili. Částečně hradili , ale ne úplně celé. Většinou ty lidi, když mají zájem o ten kurz, tak nemají problém si část z něj zaplatit. Jinak některý ty kurzy jsme vlastně podstoupili nejenom z Červeného kříže tady odsud, ale jsme se dali dohromady z různých oblastních spolků z kraje. Dali jsme dohromady větší skupinku takhle.

Z: Jsem jako docela překvapená, že to máte fakt jakože vyloženě hodně dobře organizované, jo?- Že...

R: To jo, ale potom v praxi stejně ..stejně člověk nikdy neví, kdy bude opravdu ten daný člověk moct, potom když se obvolávají nebo esemeskama obepisují ty lidi a přichází odpovědi: „jsem na dovolený“ , „nemůžu se uvolnit z práce“ a podobně, tak...

Z: To je asi takové potom...

R: Proto se právě snažíme, abysme ten rozhled měli co nejširší a byli schopný se zastoupit.

Z: A teda jako celkově těch členů Červeného kříže těch humanitárních událostí se angažují jste říkala třicet...

R: Třicet dva je nás v té humanitární jednotce, ale kolik jich přesně se angažovalo třeba při těch povodních, to Vám asi úplně přesně neřeknu. Já bych to typla třeba tak kolem deseti, patnácti...Třeba tak půlka že zrovna mohla.Možná víc, ale opravdu....

Z: A tady se jako nevyhlašuje nějaký jakože.... kontaktní místo takhle během té akce, že by se ještě hlásili lidi?

R: Určitě. Vono nejdřív vlastně když ještě není jistý, jestli budeme nasazeni do té akce, ale třeba už je vyhlášen nějaký mimořádný stav, tak se vyhlásí pohotovost. Nám přijde esemeska po mobilu, abychom byli v pohotovosti, že možná budeme povolány do akce. A pak když už je to opravdu aktuální, tak už nás přímo povolávají s tím, že samozřejmě je slušnost dát vědět, jak na to jsme a případně třeba, když nemůžeme teď, tak odkdy jsme dosažitelný a pak se třeba hlásit jestli nejsou ještě nějaké další práce a podobně. Jinak vlastně máme k dispozici i auto, ještě vozidlo- jestli jste si všimly venku toho terénního-to máme teďka nově to terénní. A je to vlastně terénní sedmimístný Nissan. To je fajn.

Z: Kolik se to vlastně tak...použije....je to Oblastního spolku červeného ...

R: Prioritně by měl být určený k humanitární jednotce, proto je to taky teréňák, ale samozřejmě aby i ... aby i neztrácel na svojí funkci, tak jezdí i normálně pro Červený kříž, ale třeba míň než ostatní auta.

Z: A to máte teda to jedno terénní vozidlo?

R: Dřív...dřív jsme měli i neterénní, ale i tak sedmimístní vozidlo jsme měli Volkswagena Scharana, ten teda ještě je, ale už není úplně ...v úplně dobré kondici. To jsme dostali jako dar od Rakouského červeného kříže. A tadydlencten...tenhlencto auto se podařilo získat...teď nevím přesně, ale myslím, že přes Jihočeský kraj a Nadaci ČEZ.

Z: Jo ... a tahleta humanitární jednotka se angažuje jen v rámci České republiky nebo i jezdí do- jako jak jste říkala, že jste dostali od Rakouského červeného kříže ten dar...jestli jako už jste se třeba v Rakousku podíleli na nějaké záchranné akci?

R: Uhmuhmm. Fungujeme...fungujeme víceméně převážně v Jižních Čechách a můžeme vyrazit i jinak třeba po republice, když si nás vyžádají. Nebo nabídneme svojí pomoc, ale záleží samozřejmě na koordinátorech v té dané oblasti, jestli potřebují další...nebo šáhnout do dalších zdrojů nebo ne.Jinak ve spolupráci s Rakouským červeným křížem jsme spíš dávali dohromady nějaká ty cvičení jako byl třeba ten Svatý kámen, což bylo česko-rakouské cvičení. A takhle s nima spolupracujeme na různých akcích, ale nezasahovali jsme společně.

Z: Ale mohlo by se stát, že by vás povolali?

R: Jako by se mohlo stát, ale mylím si, že prioritně asi bysme..bysme zasahovali tady v České republice.

Z: -Jo...Ještě máš nějaký nápad, na co se zeptat?...Ještě k té pří... systémové přípravě- já se na to musím zeptat, protože to je vlastně právě téma té práce- bylo mi řečeno, že vy tady máte vlastně nějakou knihovnu, nějaké takhle zázemí na tady tu výuku. Probíhá ta výuka tady tak jakože...jak probíhá vlastně ta výuka k té přípravě...? Jako něco se učí, potom mají nějaký výcviky sebezkušenostní...nebo jak to vlastně vypadá celkově?

R: Tak základní výcvik byla ta psychologická první pomoc, což je vlastně něco jako předstupeň krizové intervence a je to vlastně druh intervence, kterou může...může zvládat jakýkoliv laik, který má zhruba nějaké ty poznatky z toho kurzu a je schopný se angažovat nebo má chuť se angažovat. Dál doporučujeme svým členům nebo hlavně té psychosociální sekci právě různé knihy, jako třeba od Bohumily Baštěcké Psychosociální...terénní ... krizová práce, nebo jak ono se to jmenuje, ta červená knížka, Krizovou intervencí od Vodáčkové a podobně.

Z: A to jako mají nepovinné, že jenom takhle...

R: To mají nepovinné, ale důležité je, aby opravdu aspoň měli nějaký ten kurz a chodili na ty setkávání toho psychosociálního týmu, kde právě se snažíme hodně dělat třeba ty modelové situace, snažíme se nacvičovat rozhovory a podobně. Probíhá víc k praxi než teoreticky.

Z: to je fajn

R: A ono většinou, jak člověk je nadšenej, tak si rád načte.

Z: A takhle vlastně...určíváte jako hranice, kdy jako už jako je ten stupeň, že ten člověk je připravený, že už může do té akce? Kolik třeba těch víkendů musí během roku absolvovat, abyste určili, že už může...?

R: Myslím, že to tak asi přesně omezit nejde u nás, ale určitě by měl mít něco za sebou, nemůže to bejt člověk, kterej...který přijde čerstvě, jednou byl na tom setkání psychosociálního týmu a teď bude samostatně nasazen. Ale určitě, pokud by byla mimořádná a měl by chuť se zapojit...ale beru to vyloženě jako nějaké podpůrné rozhovory, předávání informací, kdy ten člověk vyloženě neví, co se bude dít, co je s jeho rodinou, tak se třeba pokusíme spojit s nima, pokusíme se mu zajistit informace, zeptat se, jestli je...má dost, co pít, zajistit takové ty základní životní funkce a to aby byl třeba v kontaktu s někým, případně ho napojit na někoho, kdo...komu věří a kdo je schopnej mu pomoci. Může to být příbuzný, může to být sousedka, může to být kdokoliv. Pomáhá, i když ten člověk je schopný, že se zapojí do činnosti, pomáhá ostatním. Všechny..všechny tadyhle věci...když je člověku špatně, jenom s ním posedíme, vnímáme s ním to jeho neštěstí a i to, že mu člověk věnuje čas a chvíli s ním pobyde, naslouchá mu, taky hodně pomáhá. A když vidíme, že by opravdu potřeboval odbornou pomoc, tak buď mu předáme kontakt na odborníka nebo přímo tomu odborníkovi, pokud taky funguje v terénu. Tak ho upozorníme, že tady je někdo takový, kdo by třeba speciálně tu jeho pomoc potřeboval.

Z: ...tak...napadá Vás ještě něco, na co bych se...co byste tak mohla doplnit ... k tomu tématu?

R: Myslím, že asi už je to všechno. Kdyby Vás cokoliv napadlo, tak se ozvěte třeba mailem nebo třeba brkněte...

Z: To byste byla milá

R: Já Vám to ještě okopíruju...

Příloha IV.

Dotazník pro dobrovolníky neziskových organizací, kteří se už angažovali při mimořádných událostech. Dotazník je předkládán jako součást výzkumu, který je prováděn za účelem návrhu optimální systémové přípravy pro dobrovolníky u neziskových organizací. Výzkum provádí studentka Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích jako součást své bakalářské práce.

Organizace (pokud jste registrovaným dobrovolníkem u více neziskových organizací, uveďte tu, která Vám předložila dotazník)

- a) Adra
- b) Oblastní spolek Českého červeného kříže České Budějovice
- c) Diecézní charita České Budějovice

1) Vyznáte se v zákonitostech lidského vývoje a jeho specifických potřebách?

- a) ano
- b) ne

2) Dokázal/a jste odhadnout klientovu situaci ?

- a) ano
- b) ne

3) Pokud jste poskytoval/a psychosociální pomoc, dokázal/a jste reagovat na individuální klientovy potřeby?

- a) Ano
- b) ne

4) Byl /a jste poučen/a o posttraumatické stresové poruše?

- a) Ano
- b) Ne

5) Byl/a jste neziskovou organizací poučen/a o řešení problémů založených na etnických a kulturních rozdílech a na takové problémy připraven/a?

- a) Ano
- b) ne

6) Setkal/a jste se v praxi s problémem, o kterém Vás v rámci systémové přípravy neinformovali?

a) Ne

b) Ano (když ano, napište, o co konkrétně šlo)

Pokud ano, byl/a jste schopný/á jej za pomoci svých zdrojů vyřešit?

a) Ano

b) Ne

7) Byly během systémové přípravy dostatečně rozšířeny Vaše komunikační dovednosti?

a) Ano

b) Ne

Pokud ne, v jaké oblasti komunikace pocítujete slabiny?

a) komunikace s médií

b) komunikace v týmu

c) komunikace s klientem

8) Byly během systémové přípravy rozvinuty Vaše poradenské dovednosti?

a) Ano

b) Ne

Pokud ne, cítíte nedostatky v oblasti

a) sociálně-právního poradenství

b) vztahového poradenství

c) rodinného poradenství

d) krizového poradenství

9) Měl/a jste po systémové přípravě dostatečnou představu o svých silných a slabých stránkách?

a) Ano

b) ne

10) Dokázal/a jste vyhledat a účinně nabídnout navazující služby pomoci?

a) ano

b) ne

11) Dbal/a jste o udržení psychohygieny v praxi?

A) ano

b) ne

12) Byl/a jste poučen/a o nutnosti supervize?

a) Ano

b) Ne

13) Dokázal/a jste vést o svých akcích dokumentaci?

a) ano

b) ne

14) Máte přehled o odpovídajících zákonech humanitární pomoci?

a) ano

b) ne

15) Odbornou přípravu vnímáte celkově jako

a) dostačující

b) nedostačující (a pokud ano, napište v čem)